

Călușa

BIBLIOTECARULUI

* 5 5 0 0 1 5 4 1 9 *

Biblioteca UMFST

octombrie 1956

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI CULTURII DIN R. P. R.

C U P R I N S U L

- Indrumarea metodică, cheazășia unei bune activități 1
IONESCU V. — Din munca noastră de indrumare metodică 3
LEON MIRCEA — Indrumarea cititorilor 5

IN INTIMPINAREA MARI REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

- M. NOVICOV — Un rapsod al revoluției — D. Furmanov 8

BIBLIOTECI PENTRU COPII

- Un sector important de activitate. (Insemnări pe marginea consfătuirii de la Arad) 12

BIBLIOTECI RAIONALE ȘI SĂTEȘTI

- Să popularizăm Rezoluția ședinței Plenare a C.C. al P.M.R. din 16—17 iulie 1956 16
FARKAS LADISLAU — Unele greutăți în activitatea cu cartea la sate 18

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

- L. KAZUTOVA și A. SAFRONOV — Un concurs al bibliotecilor sătești 20

BIBLIOTECI SINDICALE

- Cîteva aspecte din activitatea bibliotecii clubului Combinatului Siderurgic din Hunedoara 22
— O bibliotecă în sprijinul producției 24

DIN ISTORICUL BIBLIOGRAFIEI NOASTRE

- TH. LUDI — Dr. V. POPP și începuturile bibliografiei naționale 27

TIPARUL ȘI DEZVOLTAREA LUI

- VETURIA JUGĂREANU — Dezvoltarea tiparului în secolul al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea 31

D I S C U Ţ I I

- VICTORIA CIMPOCA — În legătură cu noile reguli de descriere a publicațiilor 35

*

- Cărți de bibliografie și biblioteconomie din străinătate 38

BIBLIOTECI DIN ALTE ȚĂRI

- Din experiența practicii bibliotecare de gradul doi din Torun 40
ȘTIRI DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR 43
CALENDARUL NOSTRU 43
BIBLIOGRAFIE 46

Îndrumarea metodică chezășia unei bune activități

Una din sarcinile principale ale instituțiilor culturale este permanenta îmbunătățire și dezvoltare a metodelor folosite în activitatea lor.

În ultimii ani au fost încetățenite unele metode de popularizare a cărții și atragere de noi cititori, cum sînt consfăturile, serile literare, etc.

Dacă analizăm însă munca de masă a unei biblioteci și în primul rînd citirile în colectiv, consfăturile, etc. vom constata că acestea se desfășoară de multe ori după șablon, sînt rupte de viață, deoarece nu se iau în considerație posibilitățile și necesitățile locale și nici specificul grupului de cititori. Aceasta a determinat pe unii bibliotecari să ceară introducerea unor forme noi de activitate, motivînd că cele vechi au devenit prea cunoscute și nu mai pot atrage masele de cititori.

Adevărul este însă, că nu metodele și-au pierdut interesul și latura lor atractivă. Aceasta o dovedește activitatea a numeroși bibliotecari care știu să îmbogățească cu propria lor experiență o metodă de muncă, să-i asigure un conținut cit mai atrăgător, s-o facă interesantă pentru categoria de cititori pentru care este organizată. În această privință poate fi dată ca exemplu tovarășa Puniaș Cornelia de la biblioteca căminului cultural din comuna Bascov, regiunea Pitești, care a obținut succese frumoase în muncă, tocmai datorită faptului că a reușit să întretină interesul tărânilor muncitori din comună pentru acțiunile organizate în cadrul bibliotecii.

Astfel, în dorința de a-și ajuta cititorii să înțeleagă mai bine cărțile ce le citesc, în special pe participanții cercului de citit, ea organizează discuții recapitulative la care se face o scurtă prezentare a cărții și se lasă loc unui schimb liber de păreri între cititori.

Fără îndoială că această metodă dă rezultate mai bune decît organizarea formală a unor consfătuiri, mai ales la șale, unde există un număr mai redus de cititori pregătiți pentru astfel de manifestări. Dăstul de bine s-a orientat în această privință și bibliotecara din comuna Miercurea, raionul Sebeș, care vînd să încetățenească printre cititori ghicitorile literare, nu a preluat metoda așa cum e aplicată de obicei la diferite biblioteci, ci a introdus în afară de citirea fragmentului care formează obiectul ghicitorii, prezentarea, tot sub formă de ghicitoare, a cititoră date biografice privind pe autorul respectiv. Aceasta a ajutat în mare măsură pe bibliotecar să trezească interesul cititorilor și să-i atragă la bibliotecă.

Din păcate, asemenea exemple care reprezintă rezultatul experienței unor bibliotecari pricepuți și al preocupărilor care animă unele colective voluntare, nu sînt cunoscute, iar dacă se cunosc, sînt insuficient studiate și generalizate.

Desigur, că aplicate și la alte biblioteci asemenea experiențe ar da rezultate bune.

Se pune însă întrebarea, de cine depinde ca metodele bune, folosite de unele biblioteci, să fie cunoscute, studiate și generalizate?

Este bine stabilit că îndrumarea metodică a bibliotecilor pe teren, înseamnă studierea și cunoașterea specificului lor de muncă, înseamnă popularizarea metodelor celor mai avansate, precum și sprijinul necesar pentru lichidarea lipsurilor.

În general, bibliotecile de la șale sînt îndrumate de secțiile culturale și de bibliotecile regionale și raionale. Dar în timp ce secțiunile culturale controlează întreaga activitate a bibliotecilor, răspunderea îndrumării metodice, cu deosebire în ce privește conținutul muncii, revine în întregime bibliotecilor regionale și raionale. Aceasta este sarcina principală a secției metodice și bibliografice a bibliotecii regionale, care a și fost creată în vederea satisfacerii nevoii de îndrumare a bibliotecilor din regiunea respectivă.

S-ar putea obiecta, că deoarece secția metodică și bibliografică este deservită de un număr redus de lucrători (1—2 oameni) aceștia nu pot face față sarcinilor ce le revin. Experiența unor biblioteci regionale fruntașe, dovedește însă contrariul. Astfel, biblioteca regională din Timișoara editează un buletin trimestrial pentru bibliotecarii din

regiune în scopul stabilirii unui schimb mai larg de experiență între bibliotecile raionale și sătești și pentru generalizarea metodelor frunțase.

Munca de îndrumare metodică nu presupune numai deplasarea pe teren a colectivului secției metodice și bibliografice, ci totodată pregătirea materialului necesar, ca și instruirea permanentă a metodiștilor și a tuturor bibliotecarilor care fac muncă de îndrumare. Este adevărat ca pentru a descrie una din experiențele frunțase, se cere deplasarea metodistului la biblioteca respectivă, pentru ca s-o poată cunoaște cât mai bine și să urmărească la fața locului rezultatele metodei aplicate, în vederea generalizării ei.

Lucrătorii secției metodice și bibliografice trebuie să fie ajutați de ceilalți lucrători ai bibliotecilor regionale, care se deplasează în regiune, informându-i în mod amănunțit despre activitatea bibliotecilor vizitate.

Un ajutor prețios pot da și bibliotecile raionale. Ele trebuie să cunoască activitatea unităților din raza lor de acțiune, să urmărească pe acele cu activitate mai slabă și să ceară, dacă e necesar, ajutorul bibliotecii regionale, pentru a realiza o îndrumare sistematică și continuă acolo unde se simte nevoia. Legătura între biblioteca raională și cea regională trebuie să se stringă din ce în ce mai mult în jurul acestui obiectiv important care este îndrumarea metodică a bibliotecilor și de care însăși bibliotecile raionale au nevoie de cele mai multe ori.

Cu toate că munca metodică și cea bibliografică a bibliotecilor regionale este concentrată într-o singură secție, aceste secții au elaborat pînă acum mai multe materiale cu caracter bibliografic și mai puține materiale metodice. Aceasta se datorește și faptului că unele forme de activitate bibliografică au putut fi mai ușor însușite, în timp ce activitatea metodică implică mai multă inițiativă și pune pe primul plan cunoașterea temeinică a realităților de pe teren.

Astfel, atunci cînd metodistul constată o situație proastă în organizarea fondului de cărți al unei biblioteci, el trebuie să trîntească această o scurtă îndrumare în legătură cu această problemă, însoțind-o de o bibliografie a materialelor de specialitate ce trebuie să fie studiate și însușite de colectivul bibliotecii respective. Tot altul de necesar ar fi ca secția metodică, să întocmească scurte îndrumări pentru asemenea cazuri, ca de pildă, Ce materiale să citim în legătură cu organizarea fondului de cărți și să facă tot posibilul ca bibliotecarii să-și poată procura aceste materiale.

În același fel se pune și problema cînd e vorba de organizarea activității la sate, în anumite perioade, ca de exemplu, în lunile de iarnă sau în timpul muncilor agricole. Foarte puține secții metodice și bibliografice au avut grijă să întocmească materiale cu sfaturi concrete asupra felului cum bibliotecile de la sate trebuie să-și organizeze munca în perioadele respective.

La secția metodică lucrează bibliotecari, care prin natura muncii lor și a sarcinilor ce îndeplinesc trebuie să cunoască activitatea bibliotecilor în ansamblul lor, să fie înzestrați cu un deosebit simț pedagogic. Totodată, ei trebuie să fie la curent cu conținutul întregii activități desfășurate de bibliotecile din regiune, pentru că numai în felul acesta vor ajunge să cunoască locurile unde se aplică metode cu rezultate bune, să studieze aceste metode și să le prelucreze în vederea generalizării lor. O astfel de muncă cere însă ca și metodiștii să fie ajutați și îndrumați la rîndul lor, să li se creeze posibilități cât mai largi în desfășurarea acțiunilor ce le întreprind, să fie stimulați atunci cînd vor să promoveze inițiativele creatoare ale bibliotecilor frunțase.

În munca lor de zi de zi, bibliotecarii noștri realizează o experiență prețioasă, dovedind multă inițiativă în îndeplinirea sarcinilor, aprofundînd și îmbogățind metodele de muncă cu cartea. Cercetînd apariția acestor forme de muncă, studiîndu-le la timp și generalizîndu-le, secțiile metodice ale bibliotecilor regionale pot aduce o contribuție prețioasă pentru dezvoltarea întregii activități a bibliotecilor noastre.

INDRUMARE METODICĂ

IONESCU V.

Directorul bibliotecii regionale
Ploești.

Colectivul nostru, analizând activitatea bibliotecii din regiune și rezultatele obținute în cursul anului 1955, a prevăzut în planul de muncă al secției metodice pe 1956 intensificarea muncii metodice de îndrumare a bibliotecilor de toate categoriile.

La secția noastră metodică lucrează un singur tovarăș, ceea ce a făcut necesară o mai strinsă legătură între secții, încît pe baza unei colaborări perfecte, activitatea de îndrumare metodică a bibliotecilor din regiune să fie variată ca formă și legată de realitățile de pe teren.

Astfel, alături de responsabilul secției bibliografice și metodice au lucrat la îndrumarea metodică, încă 2 lucrători ai bibliotecii. Un ajutor permanent ne-a dat și îndrumătoarea cu bibliotecile din cadrul secțiunii culturale regionale.

Scopul urmărit a fost acela de a realiza în timp, pe baza unei îndrumări metodice, ridicarea nivelului activității bibliotecilor. Lărgirea legăturilor cu masele de cititori, organizarea fondului de publicații după normele tehnice în vigoare. Formele folosite de secția metodică și bibliografică a bibliotecii în îndrumarea metodică au fost discutate în colectiv încă de la începutul acestui an. Pornind de la analiza activității desfășurate de bibliotecile din regiune, atenția noastră s-a îndreptat în primul rînd asupra bibliotecilor rămase mult în urma celorlalte.

Încă din luna decembrie 1955, după efectuarea unui control pe teren, constatîndu-se în raionul Buzău că munca cultural-educativă lasă mult de dorit, colectivul nostru și-a propus organizarea unor manifestări de masă model în acest raion. O asemenea inițiativă era cu atât mai necesară cu cît atît șeful secției culturale raionale cît și bibliotecarul șef erau noi în această muncă, ceea ce s-a reflectat cîva timp în nivelul scăzut al activității bibliotecii raionale.

Cunoscînd această stare de fapt, responsabilul secției metodice, a întocmit un plan special, care a obținut aprobarea și sprijinul secțiunii culturale și al Comitetului regional de partid. Planul prevedea organizarea a trei manifestări:

1) O convorbire cu muncitorii, tehnicienii și țărani muncitori de la S.M.T. și din comuna Stîlpu asupra alegerilor de deputați în sfaturile populare;

2) O seară literară pe tema *Alegerile din trecut oglindite în opera scriitorului nostru I. L. Caragiale* la biblioteca satească din Pleșcoi.

3) Organizarea unei consfătuiri pe o temă agrotehnică în comuna Ulmeni, pe baza experienței căpătate în anul 1955 în urma organizării unei consfătuiri asemănătoare la biblioteca satească Cojașca.

După ce și-a stabilit un plan de acțiune, metodistul bibliotecii regionale s-a deplasat în raionul Buzău unde a luat legătură cu organele de stat și de partid pentru a le cere sprijinul. Înțelegerea și ajutorul material obținute din partea Comitetului executiv al Sfatului popular raional Buzău, cît și sprijinul larg al Comitetului raional de partid, au contribuit la buna organizare și desfășurare a acțiunilor planificate.

În perioada de pregătire a acestor manifestări s-au organizat în comunele Stîlpu, Pleșcoi și Ulmeni o serie de cercuri de citit în care s-au citit și discutat cărțile și broșurile stabilite prin tematica manifestărilor. În urma unei activități sistematice și continue cele mai bune rezultate le-a dat consfătuirea din comuna Ulmeni organizată pe tema *Lucrările pregătitoare în vederea deschiderii campaniei muncilor agricole de primăvară*.

Pentru această consfătuire, biblioteca regională a trimis bibliotecii raionale Buzău 71 broșuri agrotehnice, printre care: *Despre sămînță și metodele de semănat, Lucrările de pregătire a solului*

Expoziția de cărți agrrotehnice, organizată de biblioteca regională Ploiești

Înainte de semănat, de Mircea Dumitru. Foloasele muncii unite, etc.

Cărțile au fost repartizate unui număr de 23 cercuri de citit, în conducerea cărora au fost antrenați intelectualii comunei, funcționarii ai cooperativei sătești, ai sfatului popular și ai altor instituții.

Controlul sistematic și îndrumările date cercurilor de către lucrătorii bibliotecii regionale și raionale și de activiștii secției agricole regionale, au asigurat continuitatea activității cercurilor.

La întocmirea tematicii consfătuirii și-a dat concursul și tov. ing. Cristescu, șeful Serviciului de propagandă agricolă din Direcția agricolă regională. Acesta a transmis secției agricole raionale sarcina de a sprijini pregătirea consfătuirii din Ulmeni prin inginerii și tehnicienii de specialitate.

Consfătuirea a fost pregătită în decursul unei luni. O dovadă a temeinicei pregătiri a consfătuirii au fost discuțiile animate care au avut loc pe marginea cărților citite în cercuri și felul cum a fost folosită experiența fruntașilor în muncile agricole, antrenați în această consfătuire.

Nu multă vreme după desfășurarea acestei consfătuiri, cererile țăranilor individuali pentru înscriere în întovărire s-au înmulțit și a luat ființă o nouă întovărire formată din 119 familii.

Învățămintele trase de noi în urma organizării acestei acțiuni model au fost următoarele: rezultatele obținute s-au datorat în primul rând buneii organizări a cercurilor de citit, alegerii materialului de citit, bazat pe preocupările țăranilor muncitori din comuna Ulmeni, antrenării în munca cu cartea a unui mare număr de cititori.

După această consfătuire, secția metodică și bibliografică și-a propus generalizarea metodei. În acest scop s-a întocmit o scrisoare metodică cu titlul *Din experiența muncii de organizare și desfășurare a consfătuirii pe o temă agrotehnică în comuna Ulmeni*, care s-a transmis tuturor bibliotecilor raionale.

Unele dintre acestea, ca bibliotecile raionale Mizil, R. Sărat și Tirgoviște au trecut la aplicarea metodelor recomandate în scrisoare. Astfel, s-au organizat consfătuiri pe teme agrotehnice în comunele Voietin, raionul R. Sărat, Cindești, raionul Buzău și în raionul Mizil. Secția metodică și bibliografică a bibliotecii a mai folosit apoi și alte forme de îndrumare. Astfel, s-au întocmit liste de recomandare însoțite de sfaturi metodice, planuri de lectură pentru bibliotecari și planuri de expoziție. Pentru a veni în ajutorul bibliotecarilor în perioada muncilor agricole de vară s-a întocmit planul de lectură *Ce să studiem* în care s-a recomandat bibliotecarilor o serie de materiale apărute în *Călușuza bibliotecarului* și în broșura *Din însemnările unui bibliotecar sătesc* de Artemiev.

Rezultate bune a dat și organizarea de seminarii și consfătuiri cu bibliotecarii. În cursul lunii aprilie, biblioteca regională a organizat o lecție practică privind problemele de completare a fondului de publicații, prelucrarea noutăților intrate, clasificarea zecimală, aranjarea corectă în rafturi a cărților precum și formele de evidență a bibliotecilor. La lecție au participat peste 60 de bibliotecari raionali și sătești.

Pentru îndrumarea bibliotecilor caselor de citit, secțiunea culturală și biblioteca regională au organizat în cursul lunii mai o consfătuire regională cu responsabilități respective. La această consfătuire, biblioteca regională a prezentat o expunere asupra formelor activității cu cartea la această categorie de biblioteci și o lecție practică despre evidența fondurilor, despre formele de evidență și despre necesitatea respectării instrucțiunilor în legătură cu păstrarea și securitatea fondurilor de publicații.

O altă consfătuire a fost aceea organizată în cursul lunii februarie cu participarea bibliotecarilor de la bibliotecile raionale, sătești și cele sindicale din regiune. Această consfătuire a avut caracterul unui larg schimb de experiență între bibliotecari, axat pe problemele concursului *Iubiți cartea*, propaganda cărții tehnice și agrotehnice, popularizarea do-

cumentelor congresului al II-lea al P.M.R.

Ca formă de organizare a îndrumării metodice, consfăturile cu bibliotecarii constituie una dintre cele mai eficiente, deoarece ea crează posibilitatea unui larg schimb de experiențe, înlesnește cunoașterea unor păreri noi și expunerea practicii avansate a unor bibliotecari frunțași, ceea ce constituie un ajutor prețios în dezvoltarea activității. Dacă posibilitățile bugetare ar fi mai mari și ar permite organizarea la intervale mai scurte a consfăturilor metodice și a întâlnirilor între unele biblioteci, acestea ar da rezultate bune care s-ar reflecta în lichidarea unor lipsuri și dezvoltarea activității cu cartea.

Concluzia la care am ajuns după analiza rezultatelor activității noastre metodice este că această activitate trebuie să îndeplinească anumite condiții și anume: să fie permanentă, manifestările propuse să fie strins legate de necesitățile locului respectiv și să antreneze un colectiv cât mai mare de oameni care să aducă un aport efectiv la organizare.

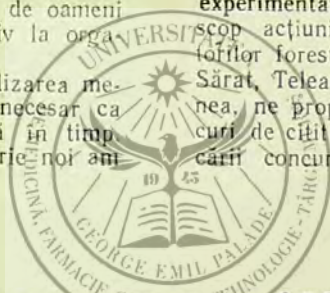
În ceea ce privește generalizarea metodelor bune de muncă, este necesar ca acest lucru să se urmărească în timp. Astfel, în cursul lunii septembrie noi am

organizat tot în raionul Buzău, o conslatură de trei zile cu toți bibliotecarii din regiune, cu scopul popularizării experienței frunțașe.

În îndrumarea bibliotecilor din regiune am avut și lipsuri: una din ele, a fost neurmărirea aplicării experiențelor bune în alte biblioteci. Astfel, deși noi am întreprins în raionul Cislău diferite acțiuni pentru ridicarea activității bibliotecilor sindicale, nu am mai controlat dacă s-a organizat consfătuirea pe care biblioteca raională trebuia să o organizeze la gurile de exploatare I.F.E.T. Nehoiu.

De asemenea, acțiunea pentru introducerea și generalizarea minimumului de tehnică bibliotecară nu a fost continuată și în raioanele Teleajen, R. Sărat și Pogoașele, deși ea a fost începută în raioanele Buzău și R. Sărat.

Pentru remedierea acestor lipsuri ne-am propus ca în trimestrul IV să introducem pe o scară mai largă metodele experimentate. Vom organiza în acest scop acțiuni model în rândurile muncitorilor forestieri din raioanele Cislău, R. Sărat, Teleajen și Tirgoviște. De asemenea, ne propunem organizarea a 10 cercuri de citit la sate, în vederea intensificării concursului *lubiți cartea*.

Îndrumarea cititorilor

LEON MIRCEA

Bibliotecar șef al bibliotecii raionale din Reghin.

Unul dintre cele mai importante sectoare ale muncii cu cartea în biblioteca noastră, este secția de împrumut. Aci bibliotecarul ia contact direct cu cititorii, are posibilitatea să-i cunoască mai bine și să le recomande cărțile care le sînt necesare. Pentru ca această muncă să dea rezultate bune, bibliotecarul discută cu fiecare cititor problemele care-i interesează mai mult și știe în felul acesta ce cărți să le recomande.

La biblioteca raională din Reghin se folosesc diferite forme în munca de îndrumare a cititorilor. Avînd în vedere specificul populației din oraș și din raion, care este compus din lo-

cuitori romîni, maghiari și germani, am căutat ca fondul bibliotecii noastre să cuprindă într-un procentaj corespunzător cărțile necesare fiecărei categorii de cititori. După aceleași considerente ne-am condus și la formarea colectivului de muncă al bibliotecii apelînd la colaboratori care cunosc una din limbile minorităților naționale, iar la secția de împrumut am luat măsuri să lucreze o bibliotecară care posedă cele trei limbi. Această componentă a colectivului a făcut să fie atrasă la bibliotecă și populația germană.

Avînd în vedere că biblioteca noastră este frecventată de muncitori, ță-

rani muncitori, intelectuali, gospodine și tineret, colectivul bibliotecii ține seama în munca de îndrumare a cititorilor de vîrstă, și de pregătirea fiecărui cititor precum și de cerințele sale.

Această muncă se duce de obicei în sala de împrumut prin convorbiri care au loc cu ocazia înscrierii cititorilor, sau în orele de împrumut, informîndu-i asupra organizării bibliotecii, fondului de cărți și regulamentului. La întocmirea fișei nu ne mulțumim cu întrebările din rubrici, ci căutăm să aflăm cît mai mult despre noul cititor. Răspunsurile acestuia la întrebările noastre ne ajută foarte mult la recomandarea cărților celor mai potrivite. Ori de cîte ori întîlnim cititori noi cu o pregătire mai bună, care se preocupă de probleme deosebite, noi le dăm îndrumarea necesară pentru a putea consulta catalogul bibliotecii.

La restituirea cărților, purtăm din nou discuții cu cititorii. Ne interesăm ce părere au despre cartea citită și dacă ea a corespuns temelor care-i preocupa. Sînt printre cititori unii care din timiditate și din lipsă de obișnuință nu și pot exprima ideile cuprinse în carte.

Această timiditate este lesne învinsă prin discuții amicale, care fac pe cititor ca în cele din urmă să aibă încredere mai multă în posibilitățile lui de exprimare și rezumare a celor citite. În felul acesta devine mai lesne pentru noi recomandarea cărților corespunzătoare.

Mulți cititori în limbile romină și maghiară doresc să citească pe clasicii literaturii maghiare ca Jokai Mor, Mikszath Kalman, Moricz Zsigmond, Gardonyi Geza și alții. Cum însă în fondul bibliotecii nu avem exemplare suficiente, pînă la eliberarea cărților cerute, căutăm să le recomandăm opere asemănătoare ale clasicii noștri. În această privință putem da ca exemplu pe muncitorii Tămaș Ioan, Batiz Ștefan, Könyves Adalbert și Piroș Gheza care au început să citească și autori romini și sovietici, ca de pildă Liviu Rebreanu, Caragiale, Fadeev, Ehrenburg și alții.

Biblioteca noastră se ocupă și cu îndrumarea cititorilor tineri și copii. Avem mulți copii care citesc la întîmplare tot ce le cade în mînă și ce este nou în bibliotecă, fără să înțeleagă toate cărțile. Pe aceștia am căutat să-i îndrumăm la citirea unor cărți literare după puterea lor de înțelegere. În ce privește îndrumarea lecturii tineretului ne silim pe cît posibil să cunoaștem înclinația fiecărui tînăr. Așa de exemplu, elevul Ma-

rina Vasile de la școala pedagogică (anul IV) se lăsa foarte greu antrenat în discuții. Prin convorbiri duse cu multă răbdare am ajuns să-i recomandăm cărți de pedagogie de Makarenko și cărți în legătură cu aviația. Cu ocazia discuțiilor finale la concursul „Iubiți cartea” el a vorbit mai mult despre cărțile *Povestea unui om adevărat* de B. Polevoi și *Sfirlează cu fojează* de V. Ion Popa. În felul acesta am putut afla că tînărul vrea să urmeze școala de aviație, după terminarea școlii pedagogice. De aceea i-am întocmit un plan de lectură cu cărți literare în legătură cu aviația, trecînd apoi și la cărți tehnice despre aeronautică.

Cititorii bibliotecii sînt îndrumați să consulte cataloagele, avînd la îndemînă fișele adnotate care le sînt de mare folos la alegerea cărților. Pentru cititorii nedeprinși să consulte cataloagele organizăm mici standuri de cărți în sala de împrumut, îndrumîndu-i să cerceteze vitrinele bibliotecii și expozițiile din sala de lectură. În ajutorul cititorilor care studiază anumite probleme, sau urmează diferite cursuri fără frecvență, biblioteca întocmește planuri de lectură individuale și le asigură cărțile necesare prin împrumut interbibliotecar, apeland îndeosebi la biblioteca regională. Asemenea cititori sînt mulți în biblioteca noastră. Astfel, sînt țaranul muncitor Bărdășan Petru care se ocupă cu viticultura, muncitorul Peter Francisc, căruia îi place silvicultura, precum și o serie de tineri muncitori care urmează cursuri serale. Pentru cei care urmează cursuri politice ținem legătura cu cabinetul de partid de unde primim îndrumări pentru întocmirea de liste bibliografice.

În fiecare lună consultăm fișele cititorilor pentru a scoate pe ale acelor care nu frecventează regulat biblioteca. Cu această ocazie studiînd cu atenție fișă cu fișă, urmărind cărțile cerute de cititorii frecvenți, facem unele observații pe marginea lor care ne sînt de folos în îndrumarea mai bună a lecturii cititorilor respectivi.

Pentru a aduce la cunoștința cititorilor cărțile noi intrate afixăm liste bibliografice cu adnotări la „Panoul bibliotecii” iar pe cele mai importante le expunem în vitrina care se schimbă regulat.

În sala noastră de lectură, frumos amenajată, vin zilnic tot mai mulți cititori cărora am căutat să le asigurăm condiții cit mai bune de lectură

individuală, punându-le totodată la dispoziție cele mai noi ziare și reviste. Și aici, se duce muncă de îndrumare cu cititorii care studiază anumite probleme și mai ales cu cei care vin pentru prima dată în sala de lectură. În această activitate sîntem adesea ajutați de unii cititori mai ridicați. Nelipsit din sala de lectură este tov. Holirca Aurel care se pregătește să scrie o carte de istorie a Transilvaniei și care dă îndrumări altor cititori în legătură cu monografia raionului și orașului. La fel și tov. Vaida Veler, care lucrează zilnic în sala de lectură, îndrumînd pe cititorii mai puțin pregătiți.

O preocupare a noastră este și aceea de a ajuta bibliotecile satești și ale căminelor culturale. Biblioteca noastră le trimite periodic liste de recomandare cu anumite teme în limba română și maghiară potrivit cu muncile agricole în curs și după specificul producției respective. Materialele noastre au fost de un real folos bibliotecilor în îndrumarea cititorilor ca și la organizarea manifestărilor de masă. Astfel în cursul anului am trimis 4 liste de recomandare cu următoarele teme: *Știința agricolă ne ajută să obținem recolte bogate. Pentru buna reușită a campaniei de primăvară, Intreținerea culturilor, Să recoltăm la timp și în bune condiții.* La sfîrșitul nostru, am fost ajutați în această direcție de către biblioteca regională, care ne trimite trimestrial liste de recomandare. Pe acestea le prelucrăm și le adaptăm specificului comunelor unde

le trimitem spre a fi folosite. O serie de liste bibliografice am trimis și la întreprinderile IFIL, IRUM, și IFET, corespunzătoare problemelor de producție ale acestor întreprinderi.

Biblioteca noastră ajută pe bibliotecarii de la sate în munca de îndrumare a cititorilor și cu ocazia deplasărilor pe teren, dar mai ales cu ocazia seminarelor raionale. Astfel în luna mai s-a ținut o lecție despre *Munca de îndrumare a cititorilor* care a fost urmată de o demonstrație practică în sala de împrumut, unde am dus munca de îndrumare cu unii cititori ai noștri ca să arătăm ceea ce este esențial în această acțiune.

În munca de îndrumare a cititorilor ne sînt de folos materialele trimise de Direcția Bibliotecilor cum sînt: *Din experiența bibliotecilor sovietice, Insemnările unui bibliotecar sâtesc de Artemiev, Propaganda cărții agrotehnice* precum și revista *Bibliotecarul* (traducere din limba rusă). Un ajutor efectiv primim prin *Căluza Bibliotecarului* și cu acest prilej ași dori să-mi exprim dorința ca ea să publice mai multe articole cu privire la munca de îndrumare a cititorilor. Aceste materiale sînt studiate în cercul nostru de studii care se ține săptămînal. Biblioteca regională ne-a trimis 2 liste de recomandare pentru ridicarea nivelului politic și cultural al lucrătorilor din bibliotecă, cu titlul *Ce să citească bibliotecarul și Lectura politică a bibliotecarului* și noi ne străduim să urmăm întocmai aceste îndrumări.

UN RAPSOOD AL REVOLUȚIEI

D. Furmanov

M. NOVICOV

Într-una din schițele scrise în zilele aprige ale războiului civil, scriitorul sovietic Dimitrii Furmanov nota:

„Ți se taie răsufarea cînd privești spre trecut și-ți dai seama de măreția drumului deschis de neuitatele zile ale lui Octombrie”.

De cite ori a fost repetată această idee în diferite lucrări literare, articole, amintiri! Și totuși ori de cite ori o reîntilnești, îți pare mereu proaspătă, mereu măreață, cu sensuri noi.

Cînd tînărul stat sovietic ridicat pe ruinele unui imperiu putred, într-o țară istovită de 3 ani de război, fără arme, fără industrie, fără experiențe de economie a învins și trupele intervenționiste și bandele albe, și foamea, și ruina economică, în apus mulți au început să exclame, aproape cu spaimă: minune!

Minuni nu se petrec în lume, asta o știe astăzi orîșicare. Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a fost însă într-adevăr un eveniment excepțional, unic, ce a îmbogățit enorm experiența umanității. Pentru prima dată o clasă exploatată și asuprită ajunge în situație de clasă stăpînitoare. Căror factori, se datorește această uimitoare victorie, prin care începe o pagină în istoria omenirii? Nu întîmplător oamenii simt nevoia să se întoarcă din nou și din nou spre acele zile „care au zguduit lumea” ori de cite ori viața le pune în față sarcini noi și grele.

Opera lui Dimitrii Furmanov este deosebit de iubită în Uniunea Sovietică și în alte țări unde a fost tradusă în primul rînd ca un puternic document omenesc a invincibilei forțe a poporului ridicat de revoluție.

În romanul „Ceapaev” căutînd să zu-

grăvească portretul colectiv al armatei conduse de acest erou legendar al războiului civil, Furmanov scrie: *„Masa era eroică, dar crudă, momentul a fost dramatic, iar în jocul bătăliilor multe lucruri se treceau cu vederea, se ier-tau, se justificau prin caracterul excepțional al împrejurărilor. Masa aceea era parcă electricizată, starea ei nu poate fi redată în cuvinte: Starea aceasta de bunăseamă că e de nerepetat, deoarece ea a apărut ca rezultat al unui șir de evenimente, mari și mici, întîmplare mai înaintate sau contemporane războiului civil. Volga niciodată nu va curge în sus, cauzele acestea nu se vor întoarce, iar starea aceea nu se va putea naște din nou. Vor fi momente NOI minunate, și pline de conținut adînc, dar acestea vor fi deja ALTE momente”.*

Furmanov, parcă a prevăzut dece lucrările sale vor fi atît de prețuite și căutate de urmași. Pentru că dau dimensiunea omenească unor stări istorice ce nu se vor mai repeta niciodată. După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, răsturnări revoluționare analoage din punct de vedere istoric, s-au produs și în alte țări; multe se vor mai produce. Experiența revoluționară a proletariatului se îmbogățește neîncetat. Dar nicăieri și niciodată nu se va mai putea produce prima revoluție socialistă din lume. Iată de ce oamenii caută cu atîta aviditate orice tablou în măsura să evoce în ochii lor eroismul făii seamă al apărătorilor și constructorilor primului stat socialist.

Fapta muncitorilor și țaranilor rusi a fost o faptă eroică. Furmanov nu se mărginește s-o înfățișeze ca atare, ci ne apropie de izvorul eroismului, tăria su-

fietului uman. Cele două lucrări mai mari ale sale „Ceapaev” și „Rebeliunea” au o construcție de gen deosebit. Nu sînt propriu zis romane, ci un fel de cronici literare ample a unor evenimente autentice. Așa după terminarea lor, Furmanov își propusese să valorifice experiența cîștigată în războiul civil pe planul ficțiunii literare, printr-un mare roman-epopee, unde acțiunea să cuprindă într-o construcție unică luptele pe mai multe fronturi ale războiului civil. Moartea timpurie l-a împiedecat pe Furmanov să aducă la îndeplinire acest plan al său. Dar cu toate că sînt un fel de cronici de război. (În „Rebeliunea” eroul principal e chiar Furmanov, volumul cuprinzînd și unele documente istorice, în „Ceapaev” unele pagini sînt transcrise direct din jurnalul de zi al comandantului Clicișov, de fapt tot Furmanov), autorul insistă mai puțin asupra desfășurării operațiilor militare ca atare: „Nu e nevoie să spunem Furmanov în „Ceapaev” — să descriem operație după operație, nu e nevoie să vorbim pe larg despre ordinele de luptă, despre cauzările și lipsurile lor, despre succese și înfrîngerile: toate acestea le vor relata alții. Noi în descrierea noastră nici nu pretindem să dăm o expunere completă a evenimentelor, în succesiunea lor figurată, cu indicarea exactă a datelor, locurilor, numelor. Noi nu dăm decît tablouri ale traiului născut în acele vremuri și caracteristice acelor vremuri”.

Trăsătura fundamentală a acestui tablou a fost eroismul, devenit fenomen de masă și menținut mereu la nivel înalt de încordare prin acțiunea sistematică, neistovită, plină de supremă abnegație a comuniștilor. Furmanov zugrăvește cu mîna sigură tablourile de masă ale eroismului ostașilor ruși: în luptele de la Buguruslau, în operațiunile dirze pentru eliberarea orașului Ufa, pe întinderile nesfîrșite ale stepei Urali, în bătălia tragică dar pînă la urmă victorioasă — de la Janaisc. Însă principala atenție a scriitorului se îndreaptă spre oameni, spre tipuri de eroi, pe care i-a născut și i-a crescut revoluția. Și „Ceapaev” și „Rebeliunea” ca și multe din năvălirile lui Furmanov („Desantul roșu”, „Anul 1918” și a.m.d.) sînt adevărate galerii de tipuri eroice, așa schitate unele, prezentate multilateral și complex — altele. În centrul lor se găsește figura legendară a lui Ceapaev.

Există și în compoziția și în structura epică a volumului „Ceapaev” numeroase trăsături specifice care vădesc

pasiunea autorului de a prezenta chipul lui Ceapaev în întreaga lui complexitate. Totodată comandantului politic Clicișov mereu îi pune întrebarea: de unde izvorăște faima legendară a lui Ceapaev? de ce a devenit el, într-un timp așa de scurt un erou căruija poporul i-a creat biografia, o biografie mult mai vastă și mai „sensibilizată” decît biografia adevărată a prototipului? După legenda orală ce-l însoțea pretutindeni pe Ceapaev, îl urmărea, și depășea și se întorcea adesea în întimpinarea lui, Ceapaev apărea ca un fel de „voinic” din „bilinele rusești, un „bogatir” ce zbura ca un „șoim” în lungul frontului cu sabia scoasă, se băga în vîlmășagul masacrelor acolo unde situația era mai grea și tăia la dreapta și la stînga pe dușmani. Ori, observă Clicișov-Furmanov — „nimic din toate acestea nu se întimplau”. De ce s-a născut atunci legenda pe care oamenii o transmiteau din gură în gură amplificînd-o neîncetat? Pentru că, explică autorul, „Ceapaev a fost un bun și atent organizator pentru acel timp; pentru acele împrejurări al acelei mase cu care lucra, care l-a născut și l-a înălțat. Într-un timp cit de cit diferit și cu alți oameni, n-ar fi apărut eroul poporului — Vasili Ivanovici Ceapaev”.

Portretul lui Ceapaev este o excepțională izbîndă a autorului, tocmai pentru că întrunește într-un tot indisolubil și acele trăsături care-l definesc ca pe o personalitate puternică și unică și acele care au făcut din Ceapaev omul reprezentativ al timpului și al masei. Poporul l-a transformat în legendă pentru că s-a regăsit în chipul lui. Totul în Ceapaev începînd cu figura lui slabă, uscată, parcă formată din mușchi — arcuri veșnic încordate, incapabile să rămîină în nemișcare; fire irascibilă învătățată pînă la urmă să înțeleagă și să accepte tacit păreri diferite, dar refuzînd să-și recunoască greșelile, „concepțiile” politice confuze și contradictorii, în cadrul cărora credința vagă în Dumnezeu, se împletea de minune cu încrederea oarbă în puterea sovietică, și ura năpraznică împotriva dușmanilor ei, dar și cu neîncrederea totală, chiar adversitate față de diferite „autorități” militare; curajul lucid, memoria uimitoare, inteligența scripitoare dar și aroganța, lăudăroșenia, cruzimea citeodată, — totul în Ceapaev era frumos, spontan, vulcanic, citeodată primitiv.

Dar la toate acestea se adăuga talentul de organizator, propagandist.

strateg, Ceapaev era comandantul de care aveau nevoie regimentele semipartizane, formate în imensa majoritate din țărani, și care n-ar fi putut lupta, dacă n-ar fi fost conduse de un om, în stare să unească într-un singur avânt această masă pestriță, anarhică, nechibzuită, nestatornică, în stare s-o urnească prin credința nezdruccinată în victorie, în invincibilitate. Tocmai aceasta se pricepea s-o facă de minune Ceapaev, tocmai de aceea oamenii lui suportau cu răbdare citeodată supraomenească cele mai groaznice lipsuri și greutăți. Ei îndeplineau și în lupte și în lungile marșuri de stepă misiuni ce păreau de neîndeplinit pentru că nu se îndoiu nici o clipă că a lor va fi victoria. Aici, în această forță a încrederii, în încordarea supremă a voinței Ceapaev s-a înfilit cu comuniștii. Aceste calități adinc umane ale lui Ceapaev au știut să le cultive comuniștii, prin aceste calități l-au ajutat pe Ceapaev să se lepede de multe din apucăturile sale sălbatice și anarhice. Cu deosebită dragoste descrie Furmanov cum sub munca răbdătoare și grijulie a partidului eroul sălbatc al stepelor uralice devenea un însemnat comandant de oști și om de stat. Și ar fi devenit și ar fi înscris de bună seamă alte pagini de glorie în minunata sa biografie dacă nu l-ar fi secerat un glonte dușman.

„Volumul „Ceapaev” e o realizare remarcabilă a literaturii sovietice și a literaturii universale tocmai pentru că transmite printr-o înșiruire simplă și firească de episoade, învățăminte de neprețuit ale epopeii revoluționare. Despre orice ne-ar povesti autorul: fie asta prima bătălie la care participă și se simte pătruns, ca un novice de cea mai cuprinzătoare frică, fie conflictele zgomotoase, brutale între Ceapaev și subalternii săi, fie intrarea trupelor sovietice în Ufa și scena emoționantă a eliberării deținuților politici, fie o reprezentare de teatru în plin cîmp la citeva sute de metri de tranșee, fie cerința categorică a lui Ceapaev ca doctorul veterinar al brigăzii să examineze și să dea diplomă unui doctor de cai — despre orice ar scrie, în centrul tabloului sînt oamenii cu acele trăsături ale lor prin care au învins în revoluție. Furmanov nu-și idealizează eroii. Nu îi e rușine să recunoască că el însuși a fugit ca un laș din prima bătălie, că nu odată i se făcuse lehamite ascultînd laudele de sine sau propaganda „politică” a lui Ceapaev, că între subalternii eroului erau rivalități, chiar intrigi, că

oamenii erau cite odată cumplit de cruzi, iar altă dată nesăbuiți și chiar sălbatci. Dar toate acestea latuie negative, pe care nu putea să nu le aibă o masă abea ieșită din întunericul asupririi milenare, nu numai că nu întunecă ci parcă reliefează tăria morală, curajul și imensul umanism al luptătorilor armatei roșii. Meritul istoric al comuniștilor al partidului apare reliefat în adevăratele lui dimensiuni, tocmai pentru că comuniștii au fost aceia care au ajutat această masă diformă, haotică plină de contradicții să se unească prin calitățile ei, iar efortul colectiv condus de comuniștii a împins cu necesitate pe planul al doilea nenumăratele defecte și urifenii. Există un farmec irezistibil în felul cum descrie Furmanov relațiile omenești statornicite în plin război. Iată-i de pildă pe Ceapaev și Sizov. Se iubesc, se stimează, se prețuiesc. Dar amîndoi sînt ambițioși, mindri, inflexibili. Nu odată se înceria dramatic. Pentru a obține de la Sizov angajamentul de a îndeplini o misiune deosebit de grea, Ceapaev îi va promite sabia sa încrustată în argint. Sizov se aruncă în luptă cu o îndrăzneală uimitoare chiar pentru el. Invinge. Dar parca a și uitat de promisiunea comandantului. De luptat nu luptă pentru sabie, ci pentru cauză și pentru a dovedi că nu dorește imposibilul pentru el. Ceapaev însă nu uită. În plin cîmp el întinde învingătorului sabia sa legendară. Sizov ar vrea să n-o primească, dar nu poate, căci ar însemna să-l jignească pe celălalt. E mișcat și-i oferă lui Ceapaev sabia sa simplă de ostaș. Tovarășii de arme se îmbrățișează. În plină bătălie. Cînd în aer mai stăruia mirosul prafului de pușcă, asistăm la o scenă sentimentală...

Proza lui Furmanov e ostentativ tendențioasă. Scriitorul nu ascunde că alege și potrivește faptele pentru a demonstra ceva. Astfel, în Ceapaev prin întreaga narațiune epică trece ca un fir roșu ideea caracterului popular al războiului civil, iscusința comuniștilor de a trezi și de a mobiliza inepuizabilele virtuți omenești și talente creatoare ale maselor de milioane de oameni. Revoluția a răscolit prin adîncuri „imensa masă populară”. Tulburarea a scos la suprafață și primitivitatea celor striviți de secole de asuprire și adîncă umanitate a celor mulți. Comuniștii au învins pentru că nu s-au speriat de aspectele cite odată înfricoșătoare ale „războiului popular” dar au știut să le stăpînească, pentru că au reușit să mobilizeze im-

potriva primitivității, umanitatea fierbinte și generoasă a celor însetați după o „viață adevărată”. Ideia aceasta se găsește întruchipată și în chipul lui Ceapaev și în imaginea masei și aproape în fiecare ostaș. Revoluția a purificat sufletele oamenilor pentru că i-a obligat să se încordeze în lupta pentru un scop nobil.

În „Rebeliunea” superioritatea morală a comuniștilor este reliefată într-o altă latură a ei. În miezul povestirii se găsește episodul dela Vernii (Alma-Ata) unde un grup de 15 comuniști trebuia să facă față unei garnizoane de 5000 oameni. Activiștii partidului au reușit să evite vărsarea de sânge și să neutralizeze starea de spirit dușmănoasă, doar prin stăpânirea de sine, sânge rece uimitoare claritate a scopului urmărit. S-au impus unei mase anarhice și atâtea numai prin calitățile pe care și le-au cistigat datorită educației partinice. „Rebeliunea” dovedește prin fapte ce forță uimitoare reprezintă un detașament cît de mic de oameni devotați pînă la capăt cauzei.

În „Desantul roșu” forța armatei revoluționare este scoasă în evidență într-o împrejurare cînd din punct de vedere militar e categoric inferioară dușmanului. Ostașii roșii înving totuși pentru că simțul datoriei e atît de puternic la ei încît nu pot să nu învingă.

În „Anul 1918” puterea de înfrîngere a ideilor revoluționare este reliefată prin exemplul unei fete simple din mediul mic burghez, care în contact cu tinerii comuniști capătă revelația unui rost nou în viață.

Dar deși nu-și ascunde niciodată intenția propagandistică, Furmanov reușește mai întotdeauna să mențină narațiunea la un nivel artistic înalt. Fie-

care tablou în parte e un instantaneu de uimitoare forță realistă. În „Rebeliunea” de pildă, scriitorul simte nevoia să-l informeze pe cititor despre istoricul luptelor pentru putere în Turchestan în anii 1918-1920. Momentul a fost găsit într-o mică stație poștală, pe drumul de 600 verste pînă la Vernii, cînd un om simplu, cinstit, inteligent povestește călătorului tot ceea ce știe. Discuția se angajează atît de firesc, tonul povestitorului e atît de personal, încît cititorul nu se îndoiește că o atare convorbire nu putea să nu aibă loc. Mai ales în „Rebeliunea” arta narațiunii atinge un nivel înalt de perfecțiune: înțimplările, portretele, peisajul, gîndurile și frămîntările eroului se împletesc nesilit, într-un tot armonios. Cite odată uși că citești un fel de jurnal personal, și capeti senzația precisă că te găsești în miezul conflictului unui roman. Atît de puternică e sugestia, atît de vie și realistă descrierea!

Dimitrii Furmanov face parte din acei scriitori comuniști care au împletit indisolubil activitatea practică revoluționară, cu creația. În anii războiului civil, pînă și în cele mai neprielnice situații, Furmanov nu renunță la obiceiul de a nota tot ce e mai însemnat în lungul zilei. A adunat în acest fel, un material imens. Apoi l-a valorificat pentru oameni sub forma unor volume de proză artistică. A murit tînăr la 33 ani, înainte de a se maturiza remarcabilul său talent. Dar și ceea ce a dat e incandescent, e artă mare însuflețită. În viitor nimeni nu va putea reconstitui uriașa tragedie umană a primei revoluții socialiste fără să facă apel și la creația lui Furmanov.

BIBLIOTECI *pentru* COPII

Un sector important de activitate

(INSEMNAȚII PE MARGINEA CONSFĂTURII DE LA ARAD)

Statul nostru democrat popular are o deosebită grijă față de lectura copiilor, ea ocupând un loc important în sistemul educației comuniste a tineretului.

Printre organizațiile care îndrumă lectura copiilor, un rol de seamă revine și bibliotecilor. Acordând acestora o mare importanță partidul și guvernul s-au îngrijit de crearea unei rețele speciale de biblioteci pentru copii, din care unele funcționează sub forma unor secții a parte pe lângă bibliotecile regionale și raionale, având la îndemână largi posibilități pentru a face să pătrundă cartea în masele de tineri cititori.

În cei câțiva ani care s-au scurs de la înființarea lor, bibliotecile și secțiile de copii au reușit prin activitatea lor multilaterală să aducă un aport important la formarea gustului de citit al micilor cititori. Și acest lucru îl dovedește cu prisosință numărul mare de cititori copii, cit și al cărților citite. Putem vorbi cu mândrie de faptul că astăzi avem secții de copii, ca cea a bibliotecii regionale Iași, care numără 2776 cititori cu 61.061 cărți citite, sau ca cea a bibliotecii regionale din Ploești cu 2511 cititori și aproape 20.000 cărți citite.

Dar în ciuda succeselor raportate, activitatea bibliotecilor și secțiilor pentru copii se desfășoară încă la un nivel nesatisfăcător. De aceea, în vederea îmbunătățirii muncii acestora, Direcția bibliotecilor din Ministerul Culturii a organizat la Arad, între 28—31 august a.c., o consfătuire cu responsabilii bibliotecilor și secțiilor de copii ale bibliotecilor din întreaga țară.

În decursul celor 4 zile, cei 32 de bibliotecari prezenți au dezbătut toate problemele muncii cu cartea în rîndul cititorilor copii. În cele ce urmează vom în-

fățișa unele din problemele principale care s-au degajat din lucrările consfăturii:

UNELE CERINȚE LEGITIME

Justa completare a fondului de cărți joacă un rol deosebit de important în activitatea bibliotecilor și secțiilor pentru copii.

De componența lui depinde dacă biblioteca va reuși să satisfacă cerințele micilor cititori, setoși de noi cunoștințe. Nu însă toate bibliotecile și secțiile pentru copii pot face față acestor cerințe. Aceasta se datorește, în primul rînd, muncii nesatisfăcătoare a unor colecturi, care mergînd pe linia realizării cantitative a planurilor lor, nu respectă de loc comenzile bibliotecarilor, trimițînd cărți la împlinire. Din această cauză, secția de copii a bibliotecii raionale din Roman, de pildă, a fost nevoită să refuze în două rînduri cărțile trimise de colectura bibliotecilor din Bacău.

„La secția de copii a bibliotecii noastre — a spus printre altele tov. Elena Giuglea, bibliotecar șef al bibliotecii raionale din Bistrița — copiii nu găsesc cărțile dorite deoarece în ciuda tuturor sezișărilor trimise, colectura regională din Cluj nu înțelege să ne trimită cărțile cerute”.

Un alt aspect al muncii defectuoase a colecturilor a fost relevat de tov. Georgescu de la secția de copii a bibliotecii regionale din Galați: trimiterea cu multă întârziere a cărților noi apărute. Tov. Georgescu a povestit cum de multe ori din această cauză, copiii care văd o carte nouă în librării și se adresează bibliotecii ca s-o împrumute trebuie să fie refuzați. Numărul mic al cărților pentru copii în unele biblioteci provine și din cauza condițiilor necorespunzătoare în care sînt broșate cărțile, ceace duce la uzarea lor rapidă, fiind scoase din cir-

Aspect de la consfătuire

culație pentru a fi date la legat. Așa se explică de ce în rafturile secției de copii a bibliotecii regionale din Bacău nu se mai găsesc cărțile *Povești* de Ion Slavici, *Pavlik Moruzov* de P. Gubarev *Strada mezinului* de L. Kasill și Max Pomialovski, povestirile lui Jules Verne ș. a. foarte mult căutate de micii cititori. De aceea, o dorință unanimă a bibliotecarilor este tipărirea într-un tiraj mai mare, pentru a acoperi și nevoile bibliotecilor, a cărților legate.

Micii cititori au cerințele lor și față de condițiile grafice ale cărților. Pentru copiii de vîrstă preșcolară, și chiar pentru cei din primele clase elementare, ilustrația joacă un rol precumpănitor în atragerea lor la citit. Există însă cărți cum sînt *In cămin* de Ana Tudoraș, *Nelușa de alun* de Călin Gruia, *O zi cu Sadoveanu* de Profira Sadoveanu — după cum a arătat tov. Stancu Denisa de la biblioteca „N. Bălcescu” din Capitală — care nu atrag cu nimic atenția copiilor fiind completate cu desene ne-colorate, neatractive sau prost întocmite.

Sprijinirea învățămîntului politehnic reclamă un mai mare număr de titluri din domeniul tehnicii. Deși Editura tineretului a realizat succese însemnate în editarea acestor cărți, bibliotecarii au semnalat că există încă lacune în această direcție. Ei au făcut o serie de propuneri în legătură cu proiectul planului de apariții pe anul 1957 al Editurii tineretului.

O dorință legitimă exprimată de bibliotecari este aceea de a se edita mai multe cărți în limbile minorităților na-

ționale. Nu a existat bibliotecă din regiunile cu minoritățile naționale din partea căreia să nu se ridice această problemă, dat fiind repercursiunile directe ce le are asupra bunei deserviri a micilor cititori. Lipsa de cărți în limba maghiară face, ca de pildă, la secția pentru copii a bibliotecii regionale din Oradea, cititorii maghiari să nu poată avea cărțile dorite. La fel se petrec lucrurile și la secția de copii a bibliotecii regionale Timișoara unde sînt copii care citesc în limba sîrbă, sau la Orașul Stalin pentru cei care citesc în limba germană.

MAI MULTĂ ATENȚIE INDRUMĂRII LECTURII CITITORILOR

Indrumarea lecturii micilor cititori formează latura cea mai importantă din activitatea bibliotecilor și secțiilor pentru copii.

„Problema alegerii cărților în domeniul literaturii pentru copii — arată N. K. Krupskaja — se pune cu mult mai ascuțit decît aceea a alegerii cărților în bibliotecă pentru adulți, pentru că la aceasta din urmă vine să citească omul cu vederi și concepții formate... Copiii nu au o concepție formată asupra lumii, de aceea alegerea cărților este de o foarte mare însemnătate pentru ei”.

Pentru a putea duce o muncă competentă de îndrumare a lecturii cititorilor, e necesar ca bibliotecarul respectiv să cunoască bine literatura pentru copii, să cunoască pe cititori și particularitățile vîrstei lor. Atunci cînd bibliotecarul îndeplinește aceste calități, cum este cazul tov. Magdalena Schwartz de la secția de copii a bibliotecii regionale Oradea, rezultatele sînt din cele mai bune.

În multe biblioteci însă, bibliotecarii secțiilor pentru copii, pierzînd din vedere esențialul și anume *ce* și *cum* citește copilul, se transformă în simpli mînuitori ai cărții, tînzînd către realizarea unui număr cit mai ridicat de cărți citite. Exemplul cel mai elocvent este cel al bibliotecii raionale din Bistrița. Ea se mîndrește cu cititori ca Vasilovici Ionel care a citit numai în anul acesta, pînă la data ținerii consfăturii, 172 cărți, Hollander Aneta 135 cărți, iar Ion Pop din cl. VI elementară este menționat că

a citit din anul 1952 și pînă astăzi 1439 cărți, adică aproape o carte pe zi. Această „înghițire” de cărți duce la obișnuința copilului de a citi superficial fără să mai spunem că se crează pericolul remarcat de mulți bibliotecari, că unii copii vin să împrumute cărți numai pentru a fi evidențiați.

Cercetarea mai atentă a fișelor cititorilor copii ne arată că, mai la toate bibliotecile, aceștia citesc la întimplare, orice carte le cade în mână. A devenit un prost obicei pentru unii bibliotecari de a da copiilor cărți care le stau la îndemînă, uneori chiar care depășesc posibilitățile de înțelegere a vârstei respective. Astfel, la Constanța, unui copil de 11 ani i s-a dat *Manon Lescaut* de Prevost. Acest fel defectuos de muncă duce și la situația că anumite lucrări deosebit de valoroase, rămîn necunoscute micilor cititori.

Un alt aspect negativ al lipsei de îndrumare a lecturii cititorilor pe care just le-a observat tov. I. Babin de la biblioteca Sfatului popular al Capitalei este cel al lecturii unilaterale, lucru deosebit de dăunător, care împiedică lărgirea sferei de preocupări a copilului, lărgirea orizontului lui.

Tot ca urmare a insuficientei atenții acordate îndrumării lecturii copiilor, cărțile de știință popularizată sau de tehnică care au o imensă importanță pentru formarea concepției materialiste a copiilor, se bucură de foarte puțină popularitate.

Contribuie la menținerea unei situații nesatisfăcătoare în domeniul îndrumării lecturii copiilor și faptul că în majoritatea bibliotecilor nu există instrumentele necesare acestui scop: cataloagele. Bibliotecarii secțiilor pentru copii au neglijat întocmirea unor cataloage variate ca formă și conținut accesibile diferitelor vârste ale copiilor. În multe biblioteci ca de pildă, la Bacău, nici măcar nu există cataloage separate pentru secția de copii; în alte locuri, există doar catalogul sistematic care poate fi utilizat numai de copiii mai mari. Se face resimțită în bibliotecile noastre lipsa unor cataloage tematice care pot da foarte bune rezultate în îndrumarea lecturii micilor cititori.

Nu este mai puțin adevărat că nici

Ministerul Culturii nu a ajutat, în suficientă măsură, munca de popularizare a cărții în rîndul copiilor prin publicarea unor materiale destinate acestui scop. Bibliotecarii au arătat cît de binevenită a fost tipărirea indicilor bibliografici *Cele mai frumoase cărți de viteză și eroism* și *Cele mai frumoase cărți de aventuri* solicitînd și pe viitor apariția unor asemenea materiale, însă și în domeniul tehnicii, științei popularizate etc.

LEGATURA CU ORGANIZAȚIILE DE PIONIERI, U.T.M. ȘCOLI ȘI PĂRINȚI.

Pentru bibliotecarii prezenți la consfătuire vizitarea bibliotecii de copii din Arad, de care ei auziseră atîtea lucruri bune, în special prin lectura broșurii *Copiii povestesc copiilor* a constituit un prilej de a învăța multe lucruri în legătură cu organizarea muncii în acest domeniu. De altfel, nu întîmplător a fost aleasă pentru a prezenta referatul pe această temă, biblioteca de copii din Arad care a putut desfășura o bogată și multilaterală activitate de atragere a copiilor spre carte pe baza unei strînse legături cu organizațiile de pionieri, U.T.M., școli și părinți. Lucruri interesante despre legătura cu organizațiile de pionieri, U.T.M., școli și părinți s-au desprins și din cuvîntul bibliotecarilor de la Turda și Iași.

În general se poate spune că bibliotecile și secțiile pentru copii, s-au străduit să închege o legătură strînsă cu organizațiile de pionieri, U.T.M., școli și părinți. Însă rezultatul acestei legături în loc să ducă la canalizarea tuturor forțelor spre desfășurarea unei munci rodnice de educație a viitoarei generații, se mărginește, în mai toate locurile, la obținerea unei mobilizări spectaculoase ca număr la manifestările de masă organizate de biblioteci.

Mai toți bibliotecarii au arătat că membrii corpului didactic participă direct la pregătirea manifestărilor de masă, totuși n-a reușit să ar existe o colaborare organizată între școală și bibliotecă pentru îndrumarea în comun a lecturii copiilor.

Slab se prezintă lucrurile și pe tărîmul legăturii cu părinții, care se rezumă

la un prim și ultim contact între bibliotecar și părintele care însoțește copilul la bibliotecă pentru a-l înscrie. Cît de necesară este întărirea acestei legături pentru a convinge pe părinți de necesitatea unei îndrumări sistematice a lecturii copiilor s-a văzut din cuvîntul tov. Tanța Fierăscu de la secția de copii a bibliotecii regionale Craiova, care a arătat cum unii părinți fără a ține seama de faptul că nu orice carte se adresează copiilor de anumite vârste, se plîng că se impun anumite „restricții” în lectura copiilor. O inițiativă bună pentru întărirea legăturilor cu părinții și care ar trebui extinsă, este cea a bibliotecii de copii din Arad care și-a propus organizarea unor consfătuiri cu părinții cititorilor, precum și înjghebarea unui colectiv al părinților care să ajute bibliotecă în munca ei cu micii cititori.

Făcînd un scurt bilanț al lucrărilor consfătuirii putem spune că ea și-a atins scopul. Consfătuirea a reușit să facă o amplă analiză critică a muncii cu cartea în rîndul cititorilor copii, scoțînd la iveală realizările dobîndite și lipsurile ce mai persistă în acest domeniu de activitate, să înlesnească un bogat schimb de experiență între bibliotecari și să indice căile de urmat în viitor pentru ridicarea nivelului activității bibliotecarilor și secțiilor de copii.

Pentru ca această consfătuire să dea rezultatele dorite este necesar ca Direcția bibliotecilor din Ministerul Culturii să acorde atenția cuvenită rezolvării problemelor ridicate de bibliotecari, și în același timp să urmărească pe teren felul în care aceștia aplică în practică cele învățate la consfătuire.

Întărirea legăturilor cu organizațiile de pionieri și U.T.M. și cu școala, care permit bibliotecii pentru copii să-și îmbunătățească în mod simțitor întreaga muncă, necesită sprijinul mai activ din partea C.C. al U.T.M. și al Ministerului Învățămîntului.

Consfătuirea a arătat cît de necesar este ca și conducerile bibliotecilor regionale și raionale să privească cu mai mare atenție activitatea bibliotecilor și secțiilor pentru copii, creîndu-le condiții tot mai bune pentru desfășurarea muncii lor. Conducerile bibliotecilor regionale și raionale trebuie să pună capăt fluctuațiilor permanente de cadre ce există în bibliotecile și secțiile pentru copii și să se preocupe de încadrarea în această muncă a unor cadre corespunzătoare.

Consfătuirea a arătat că în rîndul bibliotecarilor noștri există dorința fierbinte de a îmbunătăți munca cu micii cititori. Ajutate și îndrumate mai bine decît pînă acum, bibliotecile și secțiile pentru copii vor reuși, fără îndoială, să-și ridice nivelul muncii lor pentru a putea aduce o contribuție efectivă la formarea unor constructori destoinici ai vieții noi în patria noastră.

Să popularizăm Rezoluția ședinței plenare a C. C. al P. M. R. din 16—17 iulie 1956

Pentru a veni în ajutorul bibliotecarilor de la sale cărora le revine sarcina popularizării Rezoluției ședinței plenare a C. C. al P. M. R. din 16—17 iulie 1956 cu privire la măsurile pentru realizarea sarcinilor stabilite de Congresul al 11-lea al partidului în domeniul transformării socialiste a agriculturii, am publicat în numărul trecut o listă de broșuri și articole apărute în ziare și legate de problemele ridicate prin Rezoluție.

În cele ce urmează dăm două planuri pentru lecturi în colectiv, unul pentru mecanizatori și celălalt pentru țăranii muncitori, destinate să orienteze pe bibliotecari asupra acestei forme de îndrumare a cititorilor:

PENTRU MECANIZATORI

SIRBU, C.: *Mecanizatori în luptă pentru recolte bogate.* București, Editura de stat pentru literatură politică, 1956.

În această carte se aduc exemple concrete de felul cum munca unor stațiuni de mașini și tractoare, desfășurată la un înalt nivel tehnic și îmbinată cu o largă acțiune politică contribuie la lămurirea țăranilor muncitori asupra superiorității agriculturii socialiste convingându-i să intre în gospodării și întovărășiri agricole.

Lucrarea se va citi în patru ședințe, câte un capitol în fiecare ședință.

Teme pentru discuții: 1. Avantajele semănării porumbului în cuiburi așezate în pătrat. 2. Mecanizarea agriculturii și superioritatea ei față de munca agricolă. 3. Cum pot ajuta mecanizatorii la transformarea socialistă a agriculturii. 4. Însemnătatea pregătirii cadrelor de mecanizatori.

VOICHIȚA, VASILE: *Fiecare tractor poate executa 1000 de hantri anual fără reparații.* București, Editura agro-silvică de Stat, 1956.

Autorul demonstrează viu și convingător condițiile în care brigada condusă de autor a reușit să obțină succese în muncă, insistând asupra felului cum mecanizatorii își îmbogățesc cunoștințele profesionale studiind cărți din domeniul stațiilor de mașini și tractoare.

Lucrarea se va citi în trei ședințe: de la p. 3 la 11; de la p. 12 la 21; de la p. 22 la 28.

Teme pentru discuții: 1. Cum a reușit brigada lui Voichița să obțină rezultate mai bune decât celelalte brigăzi care lucrează în condiții asemănătoare? 2. Ce rol joacă pregătirea oamenilor în folosirea justă a mașinilor? 3. Ce importanță are buna întreținere a mașinilor și cum se realizează aceasta în brigada lui Voichița? 4. Locul ce-l ocupă realizarea de economii în brigada de tractoare.

ARSENESCU, T.: *Sarcinile stațiilor de mașini și tractoare privind organizarea producției în gospodăriile agricole colective și întovărășirile agricole*. București, Editura agro-silvică de Stat, 1956.

Broșura descrie activitatea unor S.M.T.-uri și arată că acestea sînt o pîrghie de bază în atragerea țărănimii muncitoare spre socialism și un sprijin principal al statului democrat popular pentru dezvoltarea și consolidarea gospodăriilor colective și întovărășirilor agricole.

Teme pentru discuții: 1. Ce sarcini revin mecanizatorilor în ridicarea producției agricole din sectorul socialist. 2. Ce sarcini revin mecanizatorilor în atragerea țărănilor muncitori spre socialism. 3. Ce legături trebuie să existe între S.M.T. și unitățile pe care le deservește. 4. Cum poate fi ridicat cîștigul muncitorilor mecanizatori.

PENTRU ȚĂRANII MUNCITORI

BIANU, I.: *Despre căile întăririi și dezvoltării gospodăriilor colective*. București, Editura de Stat pentru literatură politică, 1956. (Colecția „Probleme de economie agrară”).

Broșura conține indicații practice și teoretice a căror aplicare poate asigura un izvor de bună stare pentru țărani colectivști, fiind totodată un îndemn pentru țărani muncitori cu gospodării individuale de a păși și ei pe calea gospodăriei colective.

Lucrarea se va citi în cinci ședințe și anume: de la pag. 3-14; de la pag. 14-25; de la 25-41; de la 42-51; și de la 51 pînă la sfîrșit.

Teme pentru discuții: 1. Ce înseamnă întărirea organizatorică și dezvoltarea economică a G.A.C. 2. Despre importanța planului de producție. 3. Rolul brigăzilor permanente de producție în G.A.C. 4. De ce trebuie respectată aplicarea normelor de muncă. 5. Despre retribuirea muncii după zile-muncă. 6. Rolul gospodăriei personale în ridicarea veniului colectivștilor. 7. Mărirea veniturilor gospodăriei prin dezvoltarea diferitelor ramuri de producție.

ROȘU I. și D. DUMITRU: *Din experiența organizării în comun în unele întovărășiri agricole fruntașe*. București, Editura Agro-Silvică de Stat, 1956.

În această lucrare aflăm o serie de date privitoare la felul cum se organizează munca în comun și rezultatele obținute, dîndu-se exemple de întovărășiri fruntașe ale căror brigăzi, cete și echipe au asigurat recolte mari datorită întocmirii și respectării planului de producție și a planului de muncă.

Lucrarea se va citi în șase ședințe și anume în prima ședință introducerea, iar în următoarele cinci ședințe cite un capitol de fiecare ședință.

Teme pentru discuții: 1. În ce constă importanța desființării haturilor. 2. Ce este fondul obștesc al întovărășirii. 3. Ce rol are planul de producție în obținerea unei recolte bogate. 4. Care sînt sarcinile brigăzii, cetei sau echipei. 5. Ce avantaje decurg din lucrarea pămîntului cu mașinile de la S.M.T. 6. Care sînt rezultatele lucrărilor efectuate în comun.

PAVELESCU I.: *Roadele muncii în întovărășiri*. București, Editura de Stat pentru literatură politică, 1956.

Sub forma unor povestiri, care reprezintă în același timp un schimb de experiență între președintele întovărășirii din comuna Jupalnic și diferite întovărășiri pe care le-a vizitat, cititorul este pus în cunoștința unor metode de muncă avansate care au dat cele mai bune roade acolo unde au fost aplicate.

Cele cinci bucăți care alcătuiesc povestirea vor fi citite în cîte o ședință.

Teme pentru discuții: 1. Ce se întîmplă cînd nu se muncește după plan. 2. Despre roadele muncii în comun. 3. Despre metoda într-ajutorării la colectivști. 4. De ce trebuie organizată munca pe echipe. 5. Legătura permanentă cu S.M.T., baza succeselor din G.A.C.

Unele greutăți în activitatea cu cartea la sate

FARKAȘ LADISLAU
Bibliotecar principal la bibliotecă raională din Arad

Trebuie să recunoaștem că deși în etapa actuală munca cu cartea la sate se prezintă mult mai bine decât în 1950—51, totuși mai există multe biblioteci sătești care au încă lipsuri. Sint bibliotecari care cred că munca lor trebuie să se desfășoare numai în bibliotecă și citeodată, vara, pe arii. Metodele folosite de unii bibliotecari pentru atragerea cititorilor și popularizarea bibliotecii nu sint totdeauna cele mai potrivite specificului bibliotecilor respective.

Prima problemă pe care vrem s-o discutăm în legătură cu această stare de lucruri, este aceea a cadrelor. E știut că bibliotecarul e sufletul bibliotecii, că de el depinde activitatea ei.

În condiții identice și-au început activitatea tov. Franciskov Petru și tov. Marcu Stela de la Curtici. Azi biblioteca din Vinga are peste 570 cititori, iar cea de la Curtici nu avea nici un fel de activitate, din cauza bibliotecărilor necorespunzătoare, care a trebuit să fie schimbată. Alegerea cadrelor este deci o problemă de importanță deosebită pentru activitatea bibliotecilor. Normele noi de încadrare a bibliotecarului, precum și examenul de specialitate prevăzut în instrucțiunile Ministerului Culturii, sint o cheazășie a priceperii bibliotecarilor și culturii lor.

Problema cadrelor este de actualitate și la bibliotecile căminelor culturale. Din cauza fluctuației cadrelor, munca cu cartea în aceste biblioteci suferă foarte mult. Aceasta se explică prin faptul că majoritatea bibliotecarilor căminelor culturale fiind învățători, ei au de obicei și alte sarcini date de sfaturile populare respective, din care cauză nu pot îndeplini continuu funcția de bibliotecar.

Căminele culturale din raionul nostru folosesc metoda rotației, adică biblioteca are 3 învățători care fac cu schimbul deservirea cititorilor. Așa se lucrează de pildă la Sinmartin. Acest sistem duce la lipsa de evidență a activității. Gestiunea bibliotecii nefiind predată unui singur om, răspunderea pentru fondul de cărți și activitatea bibliotecii sint mai mult formale.

Implicit se pune problema încurajării acestor cadre. În raionul nostru, în a-

nii 1955—56 nici un bibliotecar al căminelor culturale nu a fost premiat de secția culturală.

O altă problemă importantă, este îndrumarea și controlul bibliotecilor de la căminele culturale. Multe biblioteci raionale dau o importanță mai mare bibliotecilor sătești cu bibliotecari salariați, unde sarcinile pot fi trasate fără greutate, de îndeplinirea lor răspunzînd direct bibliotecarul. Se uită însă că azi cea mai mare parte a muncii cu cartea trebuie să se desfășoare în bibliotecile căminelor culturale, întrucît acestea sint incomparabil mai multe ca bibliotecile sătești. Trebuie să recunoaștem sincer că în raionul nostru mai toată activitatea cu cartea se desfășoară în cele 6 biblioteci sătești iar în cele 31 biblioteci ale căminelor culturale munca merge slab, primele avînd indicele de citire 5 iar celelalte în jurul lui 1.

O atenție mai mare trebuie acordată aprovizionării cu cărți a bibliotecilor căminelor culturale. De obicei, fondul de cărți al acestora constă din diferite broșuri utile, dar în exagerat de multe exemplare. În schimb, cărțile beletristice sint prea puține. Experiența arată că atragerea spre citit a oamenilor simpli trebuie făcută cu cărți ușor accesibile acestora, începînd chiar cu povești ca apoi bibliotecarul să îndrumeze pe cititor spre o lectură sistematică a literaturii, a cărților agrotehnice și de știință popularizată. Fondul de cărți al acestor biblioteci trebuie deci organizat în vederea atingerii acestui scop. Completarea fondului de cărți trebuie îndrumată, mai ales la început, de către biblioteca regională. Imbogățirea fondurilor de cărți se poate face și prin organizarea unei rețele dese de biblioteci mobile care ar ajuta la permanenta reîmprospătare a fondurilor de cărți ale bibliotecilor de la căminele culturale.

Pentru îndrumarea acestor biblioteci, trebuie antrenat și bibliotecarul sătesc care poate sprijini mult bibliotecile căminelor culturale din împrejurimi.

Ar fi de asemenea importantă includerea în programul seminariilor raionale a unor probleme locale care să fie apoi

discutate de toți bibliotecarii participanți. Noi am folosit această metodă cu rezultate destul de bune.

Multe biblioteci din raionul nostru duc o activitate care aparent pare mulțumitoare, dar în realitate e ruptă de viață, formală. Vreau să vorbesc de două chestiuni și anume de problema centrelor pe care își axează bibliotecarul activitatea și despre felul în care sînt organizate manifestările de masă. Din păcate, principala preocupare a bibliotecii, nu este precizată și hotărîtă de bibliotecar. El așteaptă directivele raionului sau ale regiunii. Biblioteca își va atinge însă scopul numai dacă activitatea ei va fi legată de problemele ce frămîntă comuna. Dacă comuna vrea să organizeze o echipă artistică, biblioteca va căuta să popularizeze cărțile despre organizarea unei astfel de formații și în cazul cînd nu are materialul corespunzător îl va împumuta de la raion sau regiune. Cu asemenea metodă de muncă biblioteca va convinge cetățenii de utilitatea ei în comună, autoritatea și popularitatea ei vor crește.

Manifestări de masă se organizează foarte rar la bibliotecile satești și aproape de loc la cele de la căminele culturale. La aceste manifestări, în cele mai multe cazuri, sînt mobilizați copii, care vin conduși de învățător. Bibliotecarul nu acordă importanța cuvenită mobilității țărănimii muncitoare. Chiar și ora la care sînt organizate aceste manifestări adeseori nu corespunde timpului liber al țărănilor muncitori. Limbajul folosit la aceste manifestări este greoi, de neînțeles pentru majoritatea participanților. Unii bibliotecari de la sate organizează acțiuni formale, neaxate pe probleme locale și nu se îngrijesc să inițieze manifestări cu caracter popular care să contribuie la completarea cunoștințelor agro-zootehnice ale țărănimii, la îmbogățirea cunoștințelor sale culturale.

Bibliotecarilor satești care acum își recrutează cititorii, trebuie să li se recomande metode mai simple pentru atragerea maselor la manifestările cu cartea, verificate în practică de bibliotecile noastre fruntașe.

Așa este organizarea cercurilor de citit. În ultimul timp ele au fost date

uitării de bibliotecile satești, iar noi nu am insistat ca bibliotecarii să se ocupe de această problemă, deși noile cerințe în viața culturală a satelor impuneau acest lucru.

Pentru a avea rezultate bune, să le organizăm pe profesii (cultivatori de porumb, bumbac, sfeclă de zahăr, crescători de animale etc.) și să folosim ajutorul organizațiilor de masă. Să acordăm atenție deosebită casnicilor, organizînd cercuri pe diferite îndeletniciri (croitorie, lucru de mînă). La locul de organizare a acestor cercuri să existe și o bibliotecă de casă. Aici să se găsească broșuri agrotehnice despre probleme ce preocupă țărănimea muncitoare, basme și cărți din colecția „Biblioteca țărănimii muncitoare”, cărți de bucate, manuale pentru învățarea croitoriei etc.

E important să lăsăm ca orarul cercului să fie ales de membrii respectivi și să nu impunem voința noastră în ce privește felul în care să se facă citirea cărților.

Cei mai buni membri ai cercurilor să fie evidențiați și dacă satul are mai multe cercuri, să le antrenăm în întrecere, fără să le împingem spre o muncă formală, spectaculoasă. În această întrecere să ținem cont de continutul muncii. Pentru cei proaspăt alfabetizați să organizăm, de asemenea, un cerc de citit după posibilitățile lor de începători al cititului.

Pentru popularizarea cărții agrotehnice să organizăm consfătuiri la care să nu ne mărginim la prezentarea unui referat în limbaj academic și la cuvîntul unor cititori pregătiți de bibliotecă, ci să căutăm să provocăm la discuții cît mai mulți ascultători din sală, chiar dacă ei nu sînt de părerea referentului. Într-o discuție vie și sinceră se lămuresc întotdeauna mai bine problemele, iar participanții pot pleca cu convingerea că consfătuirea a fost utilă și a contribuit la lămurirea unei probleme.

Am atins în acest articol cîteva aspecte negative ale muncii noastre la sate și aș dori să cunosc părerile bibliotecarilor din alte raioane, pentru ca împreună să găsim calea de a ridica din ce în ce mai mult nivelul muncii noastre.

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

UN CONCURS *al bibliotecilor sătești*

L. KAZUTOVA și A. SAFRONOV

Comitetul sindical regional al lucrătorilor din domeniul culturii din Leningrad, împreună cu direcția culturală a sovietului din Leningrad, au organizat un concurs al bibliotecilor raionale și sătești. Concursul a avut următoarele scopuri: atragerea atenției opiniei publice asupra activității bibliotecilor, ridicarea nivelului activității lor, generalizarea experienței fruntașe și îmbunătățirea bazei lor materiale prin donațiuni de fonduri suplimentare din partea colhozurilor, S.M.T.-urilor și sovhozurilor.

În regulamentul concursului au fost stabilite sarcinile și termenele, precum și măsurile pentru evidențierea celor mai bune biblioteci și lucrători ai acestora. Concursul a fost condus de o comisie specială.

Comisia a avut următoarele sarcini: organizarea și îndrumarea concursului, acordarea unui ajutor comisiilor raionale și bibliotecilor, generalizarea experienței fruntașe și înminarea premiilor în bani și a titlului de „cea mai bună bibliotecă sătească din regiunea Leningrad” și „cea mai bună bibliotecă raională” precum și propunerea celor mai buni bibliotecari pentru a li se înmina diplomele de onoare a Ministerului Culturii din RSFSR și a Comitetului central al sindicatelor.

Comisiile raionale au fost compuse de organizare a concursului, au acordat ajutor bibliotecarilor pentru amenajarea bibliotecilor, au făcut propuneri pentru premieri și au organizat consfătuiri asupra rezultatelor concursului și pentru schimb de experiență.

Comisiile raionale au fost compuse din reprezentanți ai sovietelor locale, ai organizațiilor sindicale și comsomoliste, ai intelectualității locale, iar în unele raioane au fost incluși și reprezentanți de

colhozuri și SMT. Comisiile raionale au fost conduse în majoritatea cazurilor de secretarii sau de locuitorii președintelui comitetului executiv al sovietului raional.

Comisia regională a fost condusă de E. G. Hahalina, președinta comitetului executiv al sovietului regional. Din această comisie au făcut parte reprezentanți ai comitetului regional sindical, ai direcției culturale, ai bibliotecii Academiei de științe din U.R.S.S., ai bibliotecii Saltikov-Șcedrin, ai institutului de biblioteconomie din Leningrad, „N. K. Krupskaja”, ai bibliotecii centrale orașenești „V. Maiakovski”, ai bibliotecilor raionale și sătești.

Condițiile concursului prevedeau îmbunătățirea tuturor laturilor de activitate: mărirea numărului de cititori, ducerea cărților la fiecare familie colhoznică, completarea fondurilor, respectarea cu strictețe a minimului de tehnică bibliotecară, și crearea cataloagelor alfabetice. Bibliotecile trebuiau, de asemenea, să organizeze o largă difuzare a cărților de actualitate, și să lege munca lor de problemele de producție ale raionului, colhozului.

Condițiile concursului erau stabilite prin indici preciși. Astfel, de pildă, bibliotecile sătești, trebuiau să-și completeze fondul de cărți cu 4—500 de exemplare, în conformitate cu profilul de producție al colhozului, sau S.M.T., să mărească numărul cărților împrumutate și să atragă un anumit număr de cititori spre o lectură planificată, etc.

În afară de îmbunătățirea tuturor laturilor activității se prevedea intensificarea ajutorului metodic acordat bibliotecilor sătești, îmbunătățirea seminarelor raionale, organizarea generalizării experienței celor mai bune biblioteci.

În perioada concursului membrii comi-

siei regionale, lucrătorii direcției culturale regionale, cei de la biblioteca regională și activul organizat au efectuat 60 de deplasări, acordând un ajutor efectiv bibliotecilor raionale și sătești.

Problema concursului a fost discutată în consfățuirii metodice regionale, la seminariile raionale și la adunări ale responsabililor bibliotecilor sătești.

Presa raională a oglindit larg concursul. Multe ziare au publicat în permanență articole despre activitatea bibliotecilor, despre mersul și rezultatele concursului.

Trebuie să subliniem că cea mai mare parte a muncii a fost dusă de comisiile raionale. Astfel, comisia raională din Gatsinsk a desfășurat o bogată activitate. Membrii comisiei se deplasau și acordau ajutor metodic bibliotecilor, sprijinindu-le să facă amenajări, etc. A început construcția unei clădiri noi pentru biblioteca sătească din Voskresensk, au fost bine amenajate bibliotecile noi din Orlinsk și Voiskovițk.

La raion s-au alocat fonduri suplimentare pentru cumpărarea de cărți. Comitetul executiv din Gatsinsk a dat 10.000 de ruble pentru completarea bibliotecii. Colhozul „Krasnaia slavianka“ a dat bibliotecii sătești din Pokrovsk, cărți în valoare de 6000 de ruble. Colhozul Lenin a donat bibliotecii sătești din Rojdestvensk 500 ruble.

Comisia raională din Vsevolok a organizat concursul în condiții bune. La mai multe soviete sătești au fost atrase în această muncă comisiile culturale, iar cu ocazia sesiunilor sovietelor sătești au fost prevăzute și aprobate măsuri pentru îmbunătățirea activității bibliotecilor sătești.

În bibliotecile care au participat la concurs întreaga activitate s-a îmbunătățit. A crescut numărul cititorilor și a cărților împrumutate. Au crescut fondurile de cărți iar acestea au fost difuzate în fiecare familie colhoznică.

La biblioteca din Rojdestvensk numărul cărților împrumutate a crescut într-un an cu 4.520 de exemplare, la cea din Ofținsk cu 3000 exemplare, iar la cea din Iunkovsk cu 850 de exemplare. La biblioteca din Ofținsk au fost atrași în perioada concursului, 146 de noi cititori, la cea din Potoțk 80 de cititori, și la Staro-Lodojsk 80 de cititori. Multe biblioteci sătești au asigurat distribuirea cărților la familiile colhoznice.

Congresul XX al P.C.U.S. a pus în fața instituțiilor sarcina unei preocupări mai active față de problemele vieții. Con-

cursul a realizat multe în această privință. Vom arăta doar câteva exemple:

Biblioteca sătească din Pjdestvensk (responsabilă Simiriaghina) a ajutat la organizarea unui colț roșu la ferma de lapte a colhozului „Lenin“ și unul în satul Zamostie. În casele colhoznicilor și la brigăzi se țin lecturi și convorbiri.

Bibliotecile au intensificat, de asemenea, popularizarea experienței fruntee. Astfel, biblioteca sătească din Pobedovsk, biblioteca raională din Novo-Lodojsk și altele au organizat împreună cu cluburile respective, întâlniri cu frunteeții din agricultură. La aceste întâlniri, bibliotecarii au făcut propuneri asupra cărților agricole.

Multe biblioteci participă la lupta pentru întărirea disciplinei în muncă la colhozuri. De pildă, biblioteca din Ofținsk contribuie la editarea gazetelor de perete și a foilor satirice, în care sînt criticatei cei ce calcă disciplina muncii.

S-a îmbunătățit calitatea lecturilor în colectiv, a consfăturilor cu cititorii și a expozițiilor de cărți. Concursul a contribuit la o mai bună ținere a evidenței cărților și a organizării fondului de cărți. La multe biblioteci s-au creat sfaturile ale bibliotecilor și s-au lărgit colecțiile de muncă.

Fîind primul concurs al bibliotecilor raionale și sătești din regiunea Leningrad este explicabil că au existat și unele lipsuri. Lipsa principală constă în aceea că nu au fost atrase suficiente forțe obștești în organizarea concursului. O activitate slabă au depus comitetele raionale sindicale, iar organizațiile consumoliste s-au ținut de-o parte. Un exemplu prost a dat în această privință, din păcate, chiar comitetul regional al consumolului din regiunea Leningrad, care nu a arătat suficient interes față de concurs.

În general, însă, concursul a contribuit la înviorarea activității bibliotecilor sătești și raionale. În cuvîntarea sa la consfățuirea regională a lucrătorilor din domeniul culturii, tov. Popov secretar al comitetului regional de partid a spus că concursul a contribuit la înviorarea activității bibliotecilor. Folosind experiența pozitivă obținută în timpul concursului, vom reuși să obținem rezultate și mai bune în îndeplinirea sarcinii pusă de congresul XX al P.C.U.S. și anume, transformarea bibliotecilor în ajutoare active ale organizațiilor de partid pentru activitatea politică de masă și cultural educativă.

După revista „Bibliotekar“ nr. 7. 1956.

Cîteva aspecte din activitatea bibliotecii clubului Combinatului Siderurgic din Hunedoara

De la orele opt pînă la unu după amiază, și de la cinci la opt seara biblioteca clubului „Alexandru Sahia” Combinatului siderurgic „Gheorghe Gheorghiu Dej” a devenit locul de întâlnire al celor ce iubesc cartea. Oameni ai muncii de toate vîrstele și profesiile din cadrul acestui combinat, precum și membri ai familiilor lor, petrec aici o bună parte din timpul lor liber, unde vin să afle despre ultimele cărți sosite, restituind pe cele vechi și împrumutînd altele noi. Nu este întîmplător faptul, că dintre cei peste 1200 de cititori permanenți ai bibliotecii clubului „Alexandru Sahia” mulți sînt purtători ai insignei „Prieten al cărții”, iar dintre aceștia, unii se numără printre fruntașii în producție.

Nu se poate vorbi de activitatea bibliotecii clubului „Alexandru Sahia” fără a vorbi în primul rînd despre colectivul ei, dat fiind rolul activ pe care membrii acestui colectiv îl joacă în desfășurarea întregii activități cu cartea. Bibliotecarul respectiv a știut să se înconjoare de un colectiv format din cititorii cei mai buni, reprezentînd mai toate profesiile din combinat.

Printre aceștia se numără tovarășii ca Popescu Mircea, Joldiș Paul, Todea Silviu, Bercovici, etc. și numeroși alții din rîndurile tehnicienilor, inginerilor, și muncitorilor Combinatului care, toți la oală, se străduiesc să fie folositori bibliotecii și cititorilor, dînd ajutorul lor mai ales la difuzarea cărților tehnice și de producție în rîndul muncitorilor.

Biblioteca de la clubul Combinatului din Hunedoara are la activul ei cîteva izbutite realizări al căror merit revine

colectivului. Acesta popularizează în mod activ literatura, dînd importanță cuvenită cărții tehnice și de producție, dezvoltă interesul cititorilor pentru bibliotecă și-i deprinde cu o lectură sistematică și utilă. Pentru a obține rezultate cît mai bune, colectivul bibliotecii clubului folosește cele mai diferite mijloace în ce privește popularizarea și difuzarea cărților și atragerea cititorilor în număr tot mai mare. Vom vorbi despre cîteva din metodele care se aplică cu multă îndemînare și pricepere la această bibliotecă.

AGITAȚIA VIZUALĂ

Să ne oprim puțin la secția de împrumut și apoi în sala de lectură a bibliotecii. Aici se pot vedea întotdeauna cîteva vitrine tematice cu cărți literare și tehnice. Nu de mult, o astfel de vitrină a fost consacrată cărții ucrainiene cu prilejul sărbătoririi în țara noastră a Decadei literaturii și artei ucrainiene. Alte vitrine atrag atenția asupra cărții tehnice — sprijin puternic în calificarea profesională a muncitorilor și în mărirea productivității muncii, — sau prezintă în permanență cărți recomandate în cadrul concursului „Iubiți cartea”.

Atenția cititorilor care intră în sala de lectură a bibliotecii este atrasă de expoziția de cărți, broșuri, articole de ziare și reviste, consacrată documentelor Congresului al II-lea al P.M.R. Cu multă pricepere organizatorii expoziției au făcut să reiasă în evidență problemele de producție care interesează în mod deosebit Combinatul siderurgic Hunedoara.

Deservirea cititorilor la biblioteca „Al. Sahia”.

Vitrinele și expozițiile tematice au o mare eficacitate asupra cititorilor. Ele îi ajută să se orienteze în mod just în anumite probleme, precum și în alegerea cărților legate de aceste probleme. Așa, de pildă, în cursul lunii aprilie, biblioteca a organizat o expoziție a operelor lui Vladimir Ilici Lenin cu prilejul celei de a 86-a aniversări de la nașterea sa. Firește, că numeroși cititori au cunoscut și pînă atunci lucrări din operele marelui dascăl, totuși cînd la expoziție au fost prezentate în ansamblu toate operele lui Lenin tipărite la noi, cerințele pentru lucrările sale au crescut considerabil. Cea mai bună dovadă a fost faptul că pentru a satisface marelui număr de cereri, biblioteca a fost nevoită să cumpere de urgență noi exemplare din diferite opere ale lui Lenin.

ÎNDRUMAREA CITITORILOR

O metodă vie și practică folosită de membrii colectivului sînt discuțiile cu cititorii. Ele au o deosebită importanță în munca de popularizare și difuzare a cărții, în îndrumarea fiecărui cititor în parte spre o lectură sistematică.

La secția de împrumut a bibliotecii clubului „Alexandru Sahia” lucrează de aproape doi ani utemista Arhire Viorica. Tov. Arhire stă de vorbă cu cititorii care vin la bibliotecă întrebîndu-i ce cărți le-au plăcut mai mult și ce alte cărți ar dori să mai citească. În același timp ea caută să-i îndrume către acele cărți literare sau de producție pe care le con-

sideră mai potrivite cu profesia, vîrsta și pregătirea fiecăruia.

De o astfel de îndrumare au nevoie mai ales tinerii muncitori. Forjorul Volner Iosif făcea parte din categoria tinerilor care se interesau numai de romane de aventuri; alte cărți i se păreau că nu sînt îndeajuns de interesante pentru el și nu merită să fie citite. Dar tov. Arhire i-a explicat cu răbdare că există cărți mult mai interesante scrise cu măiestrie de scriitorii romîni și străini, a căror lectură sînt un izvor de bogăție pentru mintea omului. După citeva convorbiri, Volner Josif

a urmat statul bibliotecarei și a luat romanul *Nicoară Potcoavă* de M. Sadoveanu. Această carte l-a cucerit. Cînd a venit la bibliotecă să înapoieze cartea, a cerut alte cărți ale marelui nostru scriitor și a fost foarte bucuros să citească rînd pe rînd *Mitrea Cocor*, *Baltagul* și celelalte opere ale maestrului Sadoveanu. Tot în felul acesta a devenit Volner Josif un cititor atent al literaturii și al cărților tehnice legate de profesia lui.

În practica bibliotecii clubului „Alexandru Sahia” sînt multe exemple de acest fel.

PRESA ȘI STAȚIA DE RADIOIFICARE ÎN SLUJBA BIBLIOTECII

Nu odată biblioteca clubului apelează la sprijinul presei locale ca să popularizeze biblioteca și cărțile pe care le aduce. Aceleași servicii sînt solicitate stației de radioamplificare. Aproape în fiecare număr al gazetei „Uzina noastră” apar articole prin care biblioteca se adresează cititorilor săi și masei de muncitori ai Combinatului. În mod destul de regulat biblioteca publică lista cărților nou sosite, adăugînd uneori fie o adnotare pentru o carte tehnică actuală, fie păreri ale cititorilor despre cărțile care le-au plăcut mai mult. În ultima vreme au apărut numeroase articole care au popularizat manifestările de masă organizate de bibliotecă, iar altele au popularizat pe cititorii frunțași purtători ai insignei „Prieten al cărții”.

Asemenea materiale se transmit și prin stația de radio în cadrul emisie locale la programe „știri din uzină”, din

care foarte rar lipsesc informațiile date de bibliotecă cu privire la activitatea ei, la cărțile care-i sosesc.

MANIFESTĂRI DE MASA

La biblioteca clubului Combinatului siderurgic din Hunedoara se organizează recenzii, ghicitori literare, consfătuiri cu cititorii. Asemenea manifestări sînt totdeauna bine primite și constituie evenimente importante în viața muncitorilor combinatului. Fiecare manifestare de masă cere o vastă muncă colectivă, la care sînt atrași zeci de oameni din marile colectiv voluntar al bibliotecii. Fiecare este bucurios să-și dea obolul de muncă pentru ca acțiunea organizată să aibă un succes cît mai mare. În fruntea lor, responsabilă bibliotecii, tov. Dragotescu Viorica dă dovadă întotdeauna de multă inițiativă și energie în organizarea unor astfel de acțiuni.

Printre ultimele manifestări de masă sînt de amintit recenziile cărților *Cel de făcut* de Cernișevski, *Pădurea spinzurașilor* de Liviu Rebreanu, *Aurul* de Boris Polevoi. Ghicitorile literare cu premii au antrenat numeroși participanți.

Printre aceștia, se numără tineri ca, Ghibuș Ștefan, Șfirlogea Constantin. Ghicitorile literare s-au dovedit un stimulent puternic în antrenarea muncitorilor la lectură.

În colaborare cu biblioteca cabinetului tehnic, biblioteca clubului organizează la casa tehnicianului, întâlniri între fruntași și muncitori, în care primii își expun metodele lor de muncă, indicînd și materialul studiat pentru însușirea lor. La una din seri tov. Popescu M. a expus în fața oțelurilor procesul automatizării și al tratamentului termic aplicat la cuptele Siemens Martin.

O atenție deosebită se acordă muncii cu cartea în rîndurile cititorilor copii. Cu ajutorul comisiei muncii extra școlare se organizează diverse manifestări de masă cu aceștia. În cursul lunii august s-a organizat o seară de basm, la care au participat 40 de pionieri și școlari. S-au citit basmele *Aleodor împărat* și *Broasca țestoasă cea fermecată* din volumul *Basme* de Petre Ispirescu. Rezultatele bune dobîndite trebuie să constituie un imbold pentru desfășurarea în viitor a unei activități și mai bogate.

O bibliotecă în sprijinul producției

Directivile celui de-al doilea Congres al P.M.R. pun un mare accent pe dezvoltarea tehnicii. În această problemă, bibliotecile și bibliotecarii au un rol concret și bine determinat. Insușirea unei tehnici înaintate de către muncitori, tehnicieni și ingineri poate fi susținută în mare măsură și de felul cum bibliotecarii în general, iar lucrătorii bibliotecilor tehnice și sindicale în special, știu și reușesc să aprovizioneze, să organizeze și să pună în valoare fondul de cărți tehnice.

În cele ce urmează vom arăta activitatea bibliotecii tehnice în rîndurile muncitorilor de la Întreprinderea de construcții 905 din Baia Mare. Ea e condusă de tov. Ferdinand Ostropolschi dispecerul întreprinderii, care-și consacră o bună parte din timpul său liber pentru popularizarea cărții tehnice în cadrul întreprinderii.

Organizarea bibliotecii. Biblioteca dispune de 7.600 volume, cărți, broșuri și reviste, avînd abonament la I.D.T. pentru primirea tipăriturilor ce apar în legătură cu munca de construcții. Fondul disponibil pentru procurarea literaturii tehnice este bogat, dar contractul cu Colectura bibliotecilor este încheiat pentru cîteva mii de lei, întrucît — după spusele bibliotecarului — Colectura nu posedă toate titlurile necesare întreprinderii. La aprovizionarea cu literatură tehnică bibliotecarul se consultă cu un colectiv de ingineri, în frunte cu inginerul șef al întreprinderii, iar procurarea titlurilor se face săptămînal pe măsura apariției lor la Colectură și librării.

În ceea ce privește clasificarea cărților, ea nu corespunde instrucțiunilor întocmite în acest sens de I.D.T. și trimise tuturor bibliotecilor tehnice, tov.

Ostropolschi adoptînd o metodă proprie pe baza căreia a împărțit întregul fond de cărți în 30 de grupe.

Inventarul fondului de cărți este ținut în patru caiete mari, fiecare caiet corespunzînd grupelor așezate în rafturile dulapului. Marea majoritate a cărților tehnice sînt în limba romînă, restul sînt în limba rusă, maghiară, germană și franceză.

Munca de agitație vizuală și de popularizare. Întreaga agitație vizuală pe care o face bibliotecarul este pusă în slujba punerii în aplicare a tehnicii noi, moderne.

În colaborare cu desenatori tehnici au fost confecționate afișe și lozinci care sînt așezate în birourile și atelierelor întreprinderii. Afișele anunță că biblioteca stă la dispoziția cititorilor în fiecare marți și vineri între orele 16—20 și invită pe muncitori să împrumute cărți. De asemenea, sînt afișate lozinci mobilizatoare care cheamă pe muncitori să contribuie la îndeplinirea sarcinilor ridicîndu-și calificarea profesională prin citirea cărților tehnice și împrumutarea continuă a cunoștințelor legate de ridicarea producției. Popularizarea bibliotecii tehnice se face prin convorbiri individuale, iar în colectiv, cu ocazia ședințelor sindicale și a întrunirilor culturale, unde propagarea cărții tehnice este nelipsită.

Cercuri de citit. În prima jumătate a anului au fost organizate două cercuri de citit cu tinerii muncitori ai întreprinderii. Aceste cercuri au luat ființă din inițiativa bibliotecarului care și-a luat angajamentul de a organiza lecturi în colectiv pentru ridicarea cunoștințelor profesionale a tinerilor lucrători. În mod regulat, de două ori pe săptămînă după amiezele, s-au strîns tinerii pentru a asculta lectura în colectiv, ca apoi să discute problemele cele mai importante cu specialiștii secțiilor lor, care au fost invitați de către bibliotecar să ia parte la activitatea cercurilor pentru a conduce discuțiile profesionale ale acestora.

Pentru planificatori a fost citită și prelucrată *Planificarea operativă*, lucrare nouă, care a fost citită și discutată la o săptămînă după apariția ei. La acest cerc, numărul participanților a fost de 19 și s-au purtat discuții foarte folositoare.

Tinerilor normatori li s-a citit lucrarea intitulată *Atribuțiile normatorului* unde ca și în celălalt cerc, lucrarea a fost citită pe capitole, iar problemele ce îi interesau pe participanți au fost

dezbătute sub conducerea șefului secției. Numărul participanților a fost de 12 tineri care au discutat cu mult interes problemele lor profesionale.

Iniințarea cercurilor de citit și atragerea specialiștilor pentru conducerea discuțiilor, fără doar și poate că a adus un ajutor prețios pentru specializarea tinerelor cadre din întreprindere.

Studiul individual. Din inițiativa cabinetului tehnic s-a organizat studiul individual, în scopul unei mai bune calificări profesionale a muncitorilor la care au fost atrași muncitori, maștri, tehnicieni și ingineri. Contribuția bibliotecarului la acest studiu constă în selecționarea și distribuirea materialului necesar. Bibliotecarul a întocmit un tabel pe baza căruia să poată urmări studiul individual al fiecărui cititor. În dreptul fiecăruia, alături de rubrica „probleme de studiat”, urmează rubrica „bibliografie indicată” în care sînt menționate toate lucrările pe care urmează să le consulte cel interesat și pe care biblioteca trebuie să le pună la dispoziție. La studiul individual au participat peste 80 de tovarăși care au citit peste 200 de cărți. Sînt mulți tovarăși care au citit cîte 5—6 cărți legate de aceeași problemă. Astfel, mecanicul șef Crisan Gavril, care a avut de studiat probleme în legătură cu sculele de inventar, organizarea șantierelor, mecanizarea lucrărilor, bibliotecarul i-a pus la dispoziție diferite cărți corespunzătoare, printre care: *Normative cu scule patent remonabile*; *Îndreptar pentru organizarea și mecanizarea șantierelor de construcție etc.*

Hahady Anton, meșter de prefabricație care a avut de studiat problema prefabricatelor a primit de la bibliotecă următoarele cărți: *Executarea locuințelor de prefabricație. Tencuială rapidă*. Mulți dintre cei care au studiat cărțile au devenit inovatori sau raționalizatori ai întreprinderii.

Biblioteci mobile. Bibliotecarul a luat legătura cu șantierele mai mari, iniințînd la fiecare cîte o bibliotecă mobilă. În prezent există patru asemenea biblioteci. Responsabilii bibliotecilor mobile sînt aleși dintre muncitori și maștri: zidari, dulgheri și dintre tehnicieni. Cu toate distanțele mari între șantiere și biblioteca centrală, tov. Ostropolschi se deplasează la ele, dînd indicațiile și instrucțiunile necesare responsabililor pentru popularizarea și răs-pîndirea cărții tehnice în rîndul muncitorilor. El nu neglijează nici agitația

vizuală a bibliotecilor mobile, aducându-le afișe și lozinci mobilizatoare. La aprovizionarea bibliotecilor mobile, bibliotecarul ține seama să le procure titlurile într-un număr suficient de exemplare. Schimbul de cărți se face regulat, la interval de o lună, când bibliotecile mobile primesc titlurile cele mai noi. Evidența cărților este ținută prin procese verbale obișnuite de primire și predare. Numărul cărților variază între 20—30, după cerințele fiecărei biblioteci mobile. Lipsește însă o evidență a cititorilor și a cărților citite.

Împrumutul interbibliotecar. Intrucât biblioteca tehnică a Întreprinderii de construcție 905 din Baia Mare este una din bibliotecile cele mai bine dotate din localitate, ea pune în valoare fondul ei de cărți și prin împrumutul interbibliotecar. Acest schimb se face mai intens cu bibliotecile de la Banca de Investiții, Direcția Regională P.T.T., Serviciul tehnic al Sfatului Popular regional, I.M.C.-Baia Mare și cu alte întreprinderi care nu dispun de biblioteci tehnice. Împrumutul interbibliotecar este permanent, deoarece cărțile tehnice, tratatele și revistele de specialitate sînt solicitate săptămînal.

Cartea tehnică în ajutorul inovatorilor și în slujba îndeplinirii planului. În primele două trimestre ale anului 36 de cereri de inovații au fost depuse Comisiei de inovații și invenții din întreprindere, din care 21 au primit aprobare.

Sprejiniul bibliotecarului prin selecționarea și distribuirea cărților tehnice în domeniile care au preocupat pe inovatori a fost incontestabil. În această întreprindere pot fi citate exemple de cititori, care în urma studierii litera-

turii tehnice au reușit să devină inovatori apreciați pentru lucrările pe care le-au propus în producția curentă.

Tov. Panțel Victor tehnician, s-a interesat de problema construirii paturilor demontabile. În acest scop, bibliotecarul i-a pus la dispoziție o serie de materiale printre care și *Tehnologia constructorilor* de Biziukin, precum și o serie de reviste de specialitate care tratează această problemă. În urma cercetării materialelor, tov. Panțel a conceput și înaintat o inovație intitulată „*Paturi demontabile din fier rotund*” al cărui principiu este întrebuițarea deșeurilor de fier rotund. Inovația a adus o considerabilă economie întreprinderii.

Interesant este și cazul maestrului dulgher Barta Iuliu care a fost preocupat de valorificarea deșeurilor, din diferite ateliere ale întreprinderii. Sfătuindu-se cu bibliotecarul, acesta i-a recomandat manualul intitulat *Materiale de construcție* apărut în Editura Ministerului de Construcții precum și câteva articole publicate în reviste de specialitate despre folosirea deșeurilor și despre rezervele interne. Studiul tov. Barta n-a fost zadarnic. Inovația sa intitulată „*Combustibil din deșeuri*” are ca principiu de bază întrebuițarea deșeurilor de cărbune, rumeguș, argilă, reziduri de păcură și altele, care tratate cu materiale chimice formează un combustibil apreciat, fiind fabricat pe scară mare în atelierele întreprinderii.

Deși munca bibliotecii tehnice mai are unele lipsuri, totuși trebuie recunoscut că în calitate de bibliotecar voluntar tov. Ferdinand Ostropolschi muncind cu devotament și inițiativă are multe merite în domeniul ridicării profesionale a lucrătorilor.

Dr. V. POPP

și începuturile bibliografiei naționale

TH. LUDU

Primind la 18 februarie 1838 aprobarea cenzurii, apărea la Sibiu *Disertație despre tipografiile românești în Transilvania și învecinatele Țări de la începutul lor pînă la vremurile noastre.*

Cartea — rodul a douăzeci de ani de străduințe, a fost scrisă spre „folosul tinerimei romine și mai ales al acelor tineri, care aleargă la academii străine”, socotind că e „mai mare rușine” a nu cunoaște Istoria, Geografia patriei și Istoria literaturii naționale.

Autorul Disertației este Vasile Popp (1789-1842), doctor al frumoașelor măiestrii în filozofie și medicină, personaj instruit, trecut prin școlile din Sibiu, Cluj și Viena, prețuitor al școlii latiniste, sortit să ajungă un Gheorghe Lazăr în dezvoltarea învățămîntului din Moldova, dacă nu ar fi fost revoluția din 1821.

Meritul său este de a fi făcut primii pași în folclor, în bibliografia generală și de a fi scris deopotrivă cea dintâi lucrare medicală în limba română.

Nu se poate trece cu vederea că înaintea lui Mihail Kogălniceanu, Vasile Popp a scris prefața la Psaltirea în versuri pe care moldoveanul Ion Prale a publicat-o la 1827, prefață care se poate considera a fi începutul istoriei literaturii noastre.

În ce privește „Disertația despre tipografiile românești...”, care constituie centrul cercetării noastre, trebuie spus că nici pînă astăzi nu și-a primit locul pe care-l merită în istoria bibliografiei romine.

Este adevărat că amintita operă bibliografică a lui Vasile Popp a fost prețuită de Bariț, chiar în anul cînd apărea, fiind menționată în mai toate istoriile literare din veacul al XIX-lea; mai puțin apreciată de I. Bianu și mai mult de Nerva Hodoș, totuși cercetată cu oarecare interes pînă după anul 1918.

Însă, odată, cu determinarea obiectului bibliografiei, ca disciplină științifică independentă, Disertația lui Vasile Popp începe să fie tratată cu încredință și detronări, de istoriografi ca N. Georgescu-Tistu, B. Theodorescu care urmează drumul deschis de Ion Bianu, în timp ce I. Mușlea, Gh. Cardaș și I. Crăciun, o consideră ca și Nerva Hodoș, una din primele încercări de bibliografie generală a culturii românești vechi.

După părerea noastră, greșeala (drumul Bianu) de a nu socoti „Disertația despre tipografiile românești...” ca fiind prima încercare de bibliografie generală a culturii noastre, sau dacă vreți ca *intîia noastră bibliografie națională retrospectivă*, se datorește mai multor cauze și anume:

a) în judecarea lucrării independent de condițiile social-politice în care s-a născut, ceea ce constituie o eroare de metodă;

b) în reducerea rolului cultural-național al acestei lucrări, tocmai datorită metodei deficiente de care aminteam, ceea ce face ca analiza lucrărilor bibliografice să se desfășoare în lumina unei optici limitate, formale, acordînd o atenție, peste măsură, datelor tehnico-bibliografice (îndeosebi descrierea bibliografică);

c) în desprinderea bibliografiei, deci și a istoriei bibliografiei, de ansamblul istoriei culturii, în cadrul căreia se integrează studiul dezvoltării tiparului și a listelor de cărți.

N. Zdobnov, eruditul istoriograf al bibliografiei ruse, ne oferă în această privință un bun îndreptar metodologic. Astfel, analizînd suplimentul la „Scurta cunoaștere... a tuturor cuvintelor...” din 1755, rămasă în manuscris, Zdobnov făcea constatarea că A. I. Bogdanov (1693-1766) are meritul de a fi întocmit primul repertoriu de cărți rusești și de a fi sistematizat mate-

riatul bibliografic după tipografia, „ceea ce subliniază punctul său de vedere cultural-istoric asupra cărții și bibliografiei... foarte importantă pentru studierea istoriei tipăriturilor, în legătură cu istoria centrelor culturale ruse“ (Vezi: N. Zdobnov: Istoria bibliografiei ruse. Ed. II. Moscova, 1951, partea II-a).

Mai mult, după părerea aceluiași autor „bibliografia este o parte indisolubilă a istoriei cărții și a științei despre istoria culturii“.

Dar să revenim la Disertația lui Popp și istoria bibliografiei române.

CONTRAZICERI BIBLIOGRAFICE

Semnind Prefața la Bibliografia românească veche (Tomul I, București 1903, p. V) Ioan Bianu și Nerva Hodoș consideră Disertația lui Popp... „modestă... dar cu mult mai bună ca exactitate și ca pricepere științifică“ decât Bibliografia lui Dimitrie Iarcu.

Luînd drept bune cele spuse de Timotei Cipariu, semnatarii prefeței a firmă ca un fapt precis că Disertația a fost „compusă după materialele comunicate de Cipariu. Tot ei consideră atât disertația lui Pop cât și Chrestomația și Principiile cipariene ca nu sunt propriu-zis bibliografii; ele conțin însă notițe prețioase asupra cărților românești tipărite“.

Totuși, Nerva Hodoș, ocupîndu-se de „Bibliografia luată nu în înțeles de știință a cărților, ci în acela de repertoriu de cărți publicate“ trece Disertația lui Popp în fruntea capitoului de bibliografie națională retrospectivă (Vezi: Revista Bibliografică, București, an. I nr. 1, 1903 ian-febr., p. 4).

Această teză, a lui Hodoș, părea confirmată prin apariția monografiei lui Ion Mușlea, intitulată *Viața și opera doctorului Vasile Popp (1789-1842)* — Cluj 1928, p. 86-157), cit și prin completarea din Anuarul Institutului de istorie națională, de unde este și extrasul privind viața lui Popp, care aduce date noi.

Ar fi urmat numai ca istoriografia bibliografică să procedeze la o analiză de specialitate și să fixeze locul acestui premergător al bibliografiei românești în dezvoltarea cronologică a informației culturale de la noi.

O părere asemănătoare găsim și la Ioachim Crăciun în a sa *Bibliografia la români* — O încercare de bibliografie a bibliografiilor românești — Bu-

curești 1928, p. 12, 13, unde arată, pe scurt, că Disertația din 1838 este „Cea dintii bibliografie românească“, scotînd că este o împietate prea puțină importanță ce i-a fost acordată; iar în ce privește pe Vasile Popp, spune că acesta și nu Iarcu, trebuie considerat „părintele bibliografiei românești“.

În schimb, N. Georgescu-Tistu în *Bibliografia literară română* (București 1932, vezi p. 43, 44, 56, 139, 176, 177) obiectează lui Crăciun „reabilitarea cu pompă a lui Vasile Popp și Timotei Cipariu“. Cit despre Disertația lui Popp, *Bibliografia literară română* crede că este „în primul rînd o istorie de tipografie, iar aceea a lui Cipariu, o chrestomație“ (p. 44 și 176) invocînd pentru aceasta mărturia lui Cipariu, folosită și de Bianu (p. 44, 176). N. Georgescu-Tistu combate afirmația lui Popp că în bibliotecile noastre predominau cărțile străine (p. 139).

Invocînd p. V din *Bibliografia românească veche* (Tomul I, București 1903) se reamintește că nici Disertația, nici Chrestomația „nu sînt propriu-zis bibliografii“ (p. 177).

În plus adaugă pentru Popp: „...nu se folosește în înșirarea cărților de o descriere mai bogată și mai metodică (Bibliografia literară română, p. 176).

În concluzie Vasile Popp și Disertația lui despre tipografiile românești este înlăturată, atribuindu-se lui Dimitrie Iarcu meritul de a fi dat „prima bibliografie românească tipărită“, nu fără a se preciza că are „greșeli și omisiuni, dar ele corespund în genere stadiului de cunoștințe literare de atunci“. (Bibl. lit. română, p. 55, 58). Ediția întâia a catalogului general de cărți române întocmit de Iarcu a apărut în 1865.

Trebuie să recunoaștem însă că, această motivare măcar pentru considerarea cronologică a faptelor, este mai valabilă pentru Disertația lui Popp apărută la Sibiu în 1838, în condițiile destrămării feudalismului, ceva mai înainte de a se fi deschis porțile primelor biblioteci publice din București și Iași și tipărită într-o vreme cînd nu existau prea multe îndreptare bibliografice.

De altfel, nici aprecierea că Iarcu ar fi primul bibliograf nu este unanimă la istoriografia noastră din domeniul bibliologiei. Astfel în introducerea la bibliografia istorică și literară a lui N. Iorga, Barbu Theodorescu contestă

acest lucru, greșind, desigur în parte. Introducerea amintită precizează mult prea categoric: „Ca tehnică, conștiințozitate și pricepere ele¹⁾ au o mai mare valoare decît bibliografia lui Iarcu, cu totul inferior în pricepere bibliografică lui Genilie, Gârleanu și Cătănescu” (p. XIII).

Pe de altă parte se face constatarea că amintitele lucrări ale lui V. Popp și T. Cipariu „au servit într-o largă măsură ca punct de plecare pentru întocmirea viitoarelor bibliografii, mai ales lui Iarcu și d. Ion Bianu și Nerva Hodoș” (Introducere p. XIV).

În fine! Dar nu s-a spus adevărul întreg.

Să ne oprim însă la prima încercare de *Istorie a bibliografiei romine* din 1945 — tot de Barbu Theodorescu, care este încă o lucrare de folos, deși are lipsuri — (de toate chipurile și meritul începutului). De data aceasta Theodorescu socotește Disertația drept „o bibliografie”, nu de o „deosebită valoare științifică” cum afirmase I. Muslea, ci „o modestă lucrare, foarte modestă, incompletă, nemetodică și lipsită de date bibliografice” (*Istoria bibliografiei romine*, p. 39). Și mai de parte: «...tot atît de săracă în notațiile bibliografice și în planul de lucru ca și Cataloagele lui Eliade» (p. 40).

Autorul crede că Iarcu ar fi putut tipări bibliografia sa și fără „puținătatea operelor citate de Popp”. De aici concluzia că Popp urmează după Eliade.

Totuși, Prefața la Psaltirea lui Pralle, scrisă de V. Popp și considerată drept prima încercare istorică-literară și bibliografică datează din 1827, deci, precizăm noi, înainte de tipărirea Cataloagelor lui Eliade. De altfel, o afirmăm și *Istoria bibliografiei romine*, spunînd despre Disertația lui Popp că este «...întîia bibliografie generală a culturii rominești». (p. 40) pentru ca la pagina 212 aceași *Istorie a bibliografiei romine* să invalideze pe Popp și Cipariu ca „primii bibliografi” — cum se afirmă „precizînd că o astfel de opinie constituie „o greșeală”, deoarece la noi bibliografia începe prin cata-

loage. Cînd e vorba de Popp și Cipariu luați individual, contradicția se accentuează și mai mult, primul fiind arătat drept „un modest bibliograf” (p. 212) iar al doilea numai filolog. Cît despre scrierile lor aflăm acum că „nu sunt lucrări bibliografice”, pot însă folosi ca izvor de informare.

La pag. 36, Genilie (1846) este recunoscut ca „primul bibliograf român, format în mentalitatea apuseană”.

În afară de unele lipsuri vizibile în însăși documentarea istoricului bibliografiei romine, cauzele atîtor afirmații confuze și contradictorii stau în nedelimitarea domeniului bibliografiei, în ruperea de condițiile sociale în care s-au născut lucrările. De aceea, putem constata uneori confuzia dintre cataloage și bibliografie, subordonarea conținutului cultural și a folosului social al lucrărilor bibliografice, de orice gen, tehnicii descrierii bibliografice.

Aceasta este explicația pentru care anul 1838 — anul apariției „Disertației despre tipografiile românești” — scrisă cu dragoste și stăruință de doctorul Vasile Popp — n-a fost înregistrată ca început al bibliografiei naționale retrospective.

CONFIRMARI CULTURALE

Dacă unii bibliografi n-au văzut clar și au ezitat să-i acorde lui V. Popp calitatea de bibliograf și Disertației sale dreptul de a fi considerată prima încercare de a întocmi un inventar al culturii rominești, au fost totuși destui oameni de cultură, istoricii literari îndebesebi, care au confirmat de timpuriu acest izvor istoric și l-au folosit din plin de-a lungul întregului veac al XIX-lea.

Să amintim cu înțietate că în „Foaie pentru minte, inimă și literatură” din Brașov în nr. 26 din 24 decembrie 1838 sub titlul „Literatura”, redactorul — desigur Gh. Bariț — salută apariția *disertației ca un „fenomen, pe cît de nou, pe atîta de dorit, în orizontul literaturii noastre”* (p. 203).

Un om cult cum a fost căpitanul Constantin Oltelniceanu, prezentat cu mare laudă în aceeași Foaie de către Bariț, a publicat în nr. 42 din 16 octombrie 1844 al revistei brașovene o „Insemnare de cărți vechi românești”. În această Insemnare, care nu este o bibliografie cum își închipuia V. A. Ureche, Oltelniceanu scria între altele... „mai însemnăm, că cărțile citate în cunoscuta Disertație tipografică a răposatului doctor în medicină Vasile

1) Este vorba de cataloagele întocmite de I. Genilie, I. Gârleanu și C. Cătănescu pentru biblioteca Colegiului Național din București și Bibliotecile centrale din București și Iași, între 1846-1869.

Popp¹⁾ tipărită la a. 1838 în Sibiu nu trebuie, din pricină că aceleași sînt adunate.

Oltelniceanu (un Cornescu, posesorul unei bogate biblioteci) prețuia informația și cărțile vechi de care avea nevoie, deoarece intenționa să scrie un lexicon românesc etimologic. Este de semnalat că lucrările arătate în Însemnare și pe care Oltelniceanu nu le avea, se găseau descrise în Disertația lui Popp.

Tot în Foaie pentru minte, la 1857, apar „Cîteva notițe” privind o biografie a lui Popp. Disertația acestuia mai este citată de *Cipariu* în creștomația lui din 1858, de *Odobescu* în 1862, cu rost bibliografic de *Dimitrie Iarcu* care o clasifică drept catalog.

O prezentare cuprinzătoare și elogi-oasă îi face *Aron Pumnul* în tom. IV partea I-a din „Lepturarii românesc”, apărut la Viena în 1864. Aflăm și din această prezentare că doctorul Popp a fost un om cult, că se interesa de literatură și cultura poporului român, Disertația fiind socotită un fruct al acestui osteneți.

Semnalăm că în paginile 107-115 se retipărește cunoscuta Prefață la Psaltirea lui Prale, iar în paginile 115-121 aflăm reproducă mai puțin întilnită Precuvîntare la Disertația despre tipografiile românești.

La 1876 *Vasile Gr. Popu*, în „Conspectul asupra literaturii romîne” și scriitorilor ei. — Partea II-a, București,

se ocupă de opera doctorului *Vasile Popp*, folosind o informație mult mai redusă dar tot elogioasă, reproducînd, de asemenea, Precuvîntarea la Disertație (pag. 280—287). Documentarea din *Conspet* mai redusă este tributară Lepturarului lui *Pumnul*.

De altminteri, ca *izvor bibliografic*, Disertația va fi amintită în mai toate istoriile literare apărute în decursul veacului trecut.

Profesorul universitar *Aron Densușianu* însemna încă în anul 1894... „pe terenul istoriei literare pînă în 1860 numai mici și fragmentare începuturi...” iar în ceea ce privește Disertația lui *Vasile Popp* o aprecia ca fiind... „importantă pînă în ziua de astăzi”. Și mai departe... „tot el scrie o importantă prefață de cuprins istoric literariu la nefericita *Psaltire* în versuri a lui *Pralea*...” (Vezi: *Istoria limbii și literaturii romîne*. Ed. II-a, p. 251).

În fine, iată și aprecierea unui alt mare cărturar *A. D. Xenopol*, care în a 7-a *Istoria partidelor politice în România* — vol. I București, 1910, p. 32, consideră pe doctorul în filozofie și medicină *Vasile Popp* „unul din Romîni, cei mai învățați ai Ardealului din acest timp”.

Da, după primul război mondial, datorită apariției *Bibliografiei Romînești Vechi*, Disertația lui *V. Popp* își pierde treptat din valoarea ei practică, rămînînd ca un document important al istoriei literare și *Istoriei bibliografiei romîne*.

1) murise în 1842.

TIPARUL și DEZVOLTAREA LUI

Dezvoltarea tiparului în secolul al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea

VETURIA JUGAREANU

Începînd cu leagănul tiparului, Germania, după cercetările făcute pînă la 1500, s-a constatat că erau tipografii în cel puțin 60 de orașe, între care vestite centre erau: Mainz, Köln Strassburg, Basel, Ulm, Speyer, Nürnberg, Bamberg, Würzburg, Lubeck, Leipzig, și Viena. Între tipografii vestiți, prin numărul mare de cărți tipărite, prin calitatea executării, prin ilustrațiile, prin inițialele ornate bogat și prin executarea artistică a acestora de marii pictori și desenatori ai secolului ca: Dürer, Holbein, Pleydendorf și Wolgemut sînt tipografii: Heinrich Ouentel din Strassburg care a tipărit 400 de opere, Iohann Mentelin tot din Strassburg cu Biblia latină care a fost baza de inspirație a tuturor bibliilor tipărite mai pe urmă pînă la Luther, Berthold Rupell și Martin Flach la Basel, de asemenea foarte activi, Iohann Amerbach influențat de tipări-turile italiene atît ca formă cît și ca conținut, Iohann Frobenius un începător, ucenic al lui Amerbach dar care ajunge printre cei mai vestiți mai ales după 1500, Günther Zainer la Augsburg cu opera *Legenda aurea* (Viețile sfinților) la 1472. El este primul care întrebuițează inițiale tipărite, fapt neobișnuit pînă atunci. Vestit între toți și neîntrecut este însă Anton Koberger la Nürnberg. El a scos printre altele Biblia latină la 1483 cu xilografuri colorate și cronică lui Schedel la 1493. Acesta este cel mai mare incunabul ca

format și cu cele mai multe xilografuri. Alt tipograf vestit, ca om de știință, Regiomontanus cu numele lui adevărat Iohann Müller din Königsberg, a tipărit pe clasicii greci, cărți de științe naturale, de medicină și astronomie. Inițiator într-un domeniu încă necercetat a fost Wolfram von Eschenbach la 1477 în Strassburg care a tipărit cele două epoei cunoscute în evul mediu *Titurel* și *Parsival*. După cum e foarte greu să alegi într-o grădină plină de flori care e cea mai frumoasă, mai mirositoare, sau cu alte calități deosebite, tot așa de greu e să alegi ce e mai expresiv din tipări-turile de incunabile nenumărate din Germania.

Trecînd în Italia găsim alt specific. Aici atmosfera generală era mai primicioasă primelor tipări-turi, decît în Germania. Spiritul culturii umaniste exteriorizat printr-o dragoste pentru frumos și artă, starea economică înfloritoare a cetăților italiene a făcut ca tiparul să ia aici o dezvoltare mai mare ca în Germania. Pînă la 1500 se cunosc 75 centre de tipografii în Italia. Aici comerțul era deja organizat pe baze mult mai largi, vînzarea cu de-amănuntul era mai puțin aplicată. Italienii erau comercianți cu piețe de desfacere asigurate, de parte de granițele lor, vînzarea în mare în orice domenii era ceva obișnuit. Astfel, la 1480 Veneția a ajuns prin legăturile ei comerciale să conducă întregul comerț cu cărți. Dezvoltarea se produce și pentru că tipografiile venețieni nu se rezumă la a fi numai tipo-

*) Urmare din nr. 7/1956.

grafi care încearcă să-și plaseze marfa lucrată, ci și un fel de editori-tipografi. Aici concurența era mare și condițiile de tipărire și de alegere a operelor de tipărit erau mult mai dezvoltate.

Avântul deosebit ce-l ia tiparul în Italia se datorește următorilor doi factori: întințirea culturală a vieții în Italia la sfârșitul evului mediu, și apoi renașterii vechii culturi a antichității. Prin studiul autorilor antici revie și cultura veche a Greciei care, în special după căderea Constantinopolului, la 1453, își caută refugiul în Italia. Prin înnoirea ideilor și concepțiilor de viață se ivesc forțe deosebite și în literatură. Acum Dante compune *Divina comedie*, Boccaccio scrie *Decameronul* și Petrarca poemele sale gustate de toată lumea. Până la apariția lui Savonarola, care de altfel nu e decît un incident trecător al evului mediu, totul înfloresc. Intre toate tipăriturile ce se editează în Italia înfloresc în mod deosebit cărțile clasicele antice grece și romane.

În ce privește caracterul literelor care se tipăreau primele cărți el este cel romanic, care la început, deoarece suferea influența inițiatorilor, avea ceva din specificul gotic, dar cu linii mult mai îndulcite. În Italia apar pentru prima dată caracterele grecești, bineînțeles la cărțile tipărite în limba greacă. Prima operă scrisă în caractere grecești este opera lui Constantin Lascaris *Gramatica* care a apărut la Milano.

Un tipograf al cărui nume este și astăzi cunoscut, este Aldus Manutius din Veneția, care are o slăbiciune pentru cărțile grecești pe care le tipărește cu multă plăcere. În ceea ce privește gravurile din cărțile tipărite în Italia, ele sînt bineînțeles neîntrecute. Nivelul înalt al picturii italiene influențează și ilustrația de cărți. Astfel spre sfârșitul secolului, Veneția are un stil aparte format din stilizarea goticului, unit cu realismul timpului. Flo-

rența arborează un stil în care se evită orice influență supărătoare, tinzînd mai mult spre simplitate.

Primul centru de tipar în Italia e înființat la 1465 la mînăstirea Subiaco; urmează apoi Roma, Veneția, Florența, Verona, Bologna, Neapoli, Milano și altele. Intre tipografi vestiți se numără în primul rînd tipograful germani inițiatori ai acestui meșteșug ca: Konrad Sweynheym și Arnold Panartz sau Ulrich Han care s-a stabilit la Roma. Primii au tipărit între altele lucrarea lui Cicero *De oratore* și *De civitate dei* de Augustinus. Ulrich Han a tipărit prima carte ilustrată în Italia: *Meditationes de vitae Cristi* la 1467. Dar între toate centrele orașul care a ajuns în scurt timp — la circa 30 de ani de la înființarea tiparului — cel mai vestit și bogat centru de tipărituri este Veneția. Intre tipografuli editori din Veneția cunoscuți de orice bibliofil ale căror opere au fost continuate vreme îndelungată de urmașii lor cu aceeași strălucire și în alte orașe ale Italiei au fost: Lucantonio Giunta și Aldus Manutius. Intre multe altele Giunta a tipărit *Decameronul* într-o ediție de o eleganță neegalată. Aldus Manutius a fost un om instruit, un prieten al poetului Pico de Mirandola (1462—1494). Prin educația lui, prin relațiile și prietenii lui, Manutius a ajuns un adevărat om de gust. A editat și tipărit clasicii antici latini și greci pentru care avea o deosebită preferință. Una din capodoperele lui este *Hypnerotomachia Poliphili* de Francesco Colonna (1433 — 1527) care prin bogăția xilogravurilor constituie una din cele mai artistice opere.

În Milano se cunosc circa 30 de tipografi pînă la 1500. Bologna prin importanța ei ca centru universitar, a fost la fel de cunoscută. De asemenea Florența încearcă să facă concurență Veneției prin tipăriturile ei în

limba greacă. Bartolomeo di Francisco de Libri tipărește în 1481 opera lui Dante, atât de apreciată.

În ordine cronologică, țara care urmează este Franța. Parisul este centrul cultural. Sorbonna, universitatea vestită, înființată în 1257 atrage spre lumina ei pe tipograful germani. Prima tipăritură a tipografiei de la Sorbonna este *Epistolarum libri* al lui Gaspar Barzizus la 1470. Între primii tipografi francezi este Jean Dupré care este creatorul cărții ilustrate în Franța. O carte a lui Coustumier *De Normandie* excelează prin ornamentarea deosebită a inițialelor. Antoine Bérard cu cartea sa *Livres d'Heures*, foarte apreciată prin nenumăratele miniaturi care le cuprinde și prin utilitatea ei pentru marele public — este prima carte de rugăciuni în limba franceză. Alt centru Lyon, este cunoscut prin tipărirea cărții *Danse Macabre* a tipografului Guy Marchant, la 1485.

În Spania sînt centre de tipar la Valencia, Barcelona, Sevilla, Salamanca și Lisabona. Ca și în celelalte țări inițiatorii au fost tot tipografi germani ca Iohann von Salzburg, Paul Hurus, Nikolaus Spindler și alții. În Spania însă dezvoltarea tiparului a fost mult mai redusă, Spania fiind centrul de cultură a bisericii catolice în evul mediu. Un singur centru Salamanca a tipărit pe clasici, în toate celelalte centre s-au tipărit doar cărți religioase, multe biblii.

În Anglia tipograful Caxton a fost inițiatorul acestui meșteșug. Mănăstirea Westminster a fost primul centru. În Anglia nu s-a petrecut fenomenul întîlnit în toate celelalte țări al penetrării meșteșugarilor germani. Aici Caxton a fost cel care s-a deplasat în Germania, unde a învățat meșteșugul tiparului și specificul întregii activități este de izolare în marginile granițelor lor, chiar și în răspîndirea cărții. Prima carte care s-a

tipărit la Westminster a fost *Dictes and Sayings of the Philosophers* la 1477, tipărită de Caxton. Activitatea acestuia a fost destul de laborioasă. A tipărit 90 de opere între care 74 în limba engleză. O carte apreciată este *Black letter*. A doua tipografie este la Londra. Tipograf vestit aici este Wynkyn de Worde. Puțin timp apoi și Oxfordul a ajuns să aibă o tipografie.

Elveția are prima tipografie în mănăstirea Vermünster, iar tipograf cunoscut este Helyas Helyae, la 1470.

În Olanda și Belgia, centru mare vestit este Utrecht. Urmează apoi Löwen, Antwerpen, Brügge. Tipograf cunoscut e Gerhard Leen. La Brügge s-a tipărit una din cărțile foarte apreciate a lui Boccaccio *De casibus virorum illustrium* la 1476, cu gravuri în cupru.

În Danemarca se cunosc centre ca Odensee la 1482 unde s-a tipărit *Breviarium Othinense* și Kopenhaga între anii 1490/1500. Mulți tipografi danezi au tipărit în Lübek la frații Brandis. Primul tipograf în Danemarca a fost Iohann Snell și tot el a fost primul și în Suedia la Upsala unde a tipărit la 1484 *Missale Upsalense*.

Polonia are ca centru Krakau. Primii tipografi sînt Gaspar Straube von Dresden și Iohann Haller, care conta ca editor la 1490. Aici se tipărește *Himmologhionul lui Damschin*, prima carte tipărită cu cirilice la 1490/91.

În Ungaria, Matei Corvinul nu a fost un prieten deosebit al tiparului. El a apreciat mai mult manuscrisele. Totuși s-a interesat și a ajutat tipărirea de cărți. Primul tipograf a fost Andreas Hess și mai tirziu Ladislau Karai, care a venit la Budapesta la 1472. Totuși prima tipăritură în ungară a fost a lui Koberger, la Nürnberg, o lucrare despre Sf. Ștefan, primul rege al Ungariei. La Budapesta s-a tipărit *De homine* la 1471 și *Chronicon Budense* la 1472.

În Cehoslovacia se cunosc 31 de incunabile cehce. Tipografi cunoscuți sînt Jchann von Hohenmauth și Jan Kamp. La 1483 s-a tipărit prima biblie cehă. Episcopia de Olmütz a înființat la Brünn în 1485 o tipografie unde tipograful Konrad Stakel, Andreas Corvus Burciensis de Corona (Andrei Corvus Birsanul de Brașov) și Martinus Burciensis de Cseidino (Martin Birsanul de Codlea) au tipărit *Cronica Hungaria* a lui Thurocz la 1488.

Sfîrșind urmărirea acestei înșirui de orașe, tipografii și cărți tipărite, rămii cu un sentiment de curiozitate. Perioada incunabilelor este doar un început în dezvoltarea tipografiei și curiozitatea va fi satisfăcută de-abia în secolul XVI și XVII, cînd de fapt tiparul își ia avîntul puternic al unei forțe care și-a creat doar un leagăn, o bază în secolul XV. Legătura cu antichitatea, refacerea unei noi culturi, deșteptarea gustului pentru citit și pentru acel sentiment deosebit de bibliofil ce se dezvoltă în secolul viitor, scuturarea de sub strînsura religiei și desființarea monopolului asupra bunurilor culturale pe care-l deține clerul, au fost factori care au pregătit și întreținut forța renașterii ce se va manifesta cu toată puterea în secolul XVI.

În decursul secolului al XVI aspectul gîndirii omenesci a luat forme noi. Acum gîndirea e mai dinamică, cercul preocupărilor proprii se lărgește, se manifestă un individualism deschis în știință și credință și în viața de toate zilele. Aceasta influențează apoi orientarea generală a oamenilor, care la fel își lărgesc felul strîmt, dogmatic, de a înțelege viața răsturnînd totodată și formalismul scolastic.

Bineînțeles în aceste condiții și im-

prejurări și dezvoltarea tiparului își exprimă specificul secolului. Tiparul este socotit acum ca cel mai bun mijloc de a răspîndi ideile și de a face cunoscuți diferiți autori în celelalte țări. Un exemplu elocvent îl avem în tipăriturile operei lui Erasmus de Rotterdam (1467—1536). Acesta era exponentul cel mai prețios al umanismului, care a devenit cunoscut și apreciat tocmai prin răspîndirea operei lui prin tipar.

Un factor principal de altfel care dă impuls vizibil tiparului este însăși umanismul, curentul care formează fundamentul unei orientări în concepția despre lume. El este o reacție a concepției teologice despre lume din evul mediu și este concepția laică în care se preamărește omul, bogăția spiritului lui și frumusețea naturii. O caracteristică a umanismului este și trezirea conștiinței naționale, încă o împrejurare și un fapt pe care tipografi l-au folosit în alegerea tipăriturilor. Cea mai apreciată latură a umanismului este însă răspîndirea culturii antichității.

O contribuție în dezvoltarea tiparului o aduce și dezvoltarea și răspîndirea universităților, centre de cultură din diferite orașe, care sînt asaltate de prinți, cavaleri, prelați și burghezi înstăriți. Acest aspect e contrar evului mediu cînd cartea, cititul și scrisul erău socolite ca lucrări nedemne de ei. Înșiși principii care își fac școala la aceste universități, întrețin mai departe atmosfera de cultură și de preocupări spirituale. În consecință curțile lor ajung focare de cultură și de răspîndire a cărții prin tipar, cum a fost de pildă curtea lui Maximilian I.

(Va continua)

In legătură cu noile reguli de descriere **a PUBLICAȚIILOR**

VICTORIA CIMPOCA

*Bibliotecar șef al Serviciului
de catalogare de la Biblioteca
centrală universitară din București*

Nevoia unor instrucțiuni în munca de catalogare și de întocmire a listelor bibliografice a fost mult simțită de bibliotecari. Aproape în fiecare bibliotecă se întrebunțau procedee și norme empirice proprii, iar în unele cazuri nefericite, catalogarea se făcea după fantezia bibliotecarului. Exemplu de acest fel pot fi date vechile cataloage ale fostei biblioteci a Fundației Universitare din București, în care se poate vedea că bibliotecarul trecea pe fișă *ceea ce credea el că e important*. Nu se indica niciodată paginația, prefața, ediția, colecția, antetitulul, iar în ce privește redactarea descrierii, nu se făcea decât o simplă copiere a numerelor, titlului și datelor apariției după foaia de titlu. Astfel de cataloage nu ajută cu nimic pe cititor și încurcă munca de catalogare, deoarece fac foarte anevoie identificarea titlurilor în catalog. Așa, de pildă, în cazul achiziționării de cărți vechi, bibliotecarul poate fi pus în situația de a cataloga dublete drept titluri noi.

Prin inițiativa Direcției bibliotecilor din Ministerul Culturii de a publica în 1953 un proiect de reguli de catalogare, s-a construit un instrument prețios pentru munca bibliotecarilor. În momentul de față lumea bibliotecară este preocupată de definitivarea și îmbunătățirea lui.

În general se poate spune că aceste reguli sînt judicios alcătuite, iar utili-

zarea lor asigură unitatea descrierii în cataloagele bibliotecilor.

Așa cum reiese din text, ele sînt destinate bibliotecilor de masă. Trebuie să recunoaștem însă, că ele sînt mai științifice decît procedeele de catalogare întrebunțate în multe biblioteci științifice.

Cred că ar fi potrivit ca aceste reguli de catalogare să se adreseze tuturor bibliotecarilor pentru a fi în adevăr unitare. În acest scop, este necesar ca în exemplificările făcute să se aibă în vedere și cazurile ce se pot întîlni în bibliotecile științifice mari cu fonduri vechi în limbile moderne și în limbile clasice. De aceea, paragrafele referitoare la descrierea după numele autorului, paginație, datele de apariție, ar trebui amplificate cu exemple mai numeroase și cazuri de descriere mai dificile. Un regulament unic de catalogare pentru bibliotecile de masă și bibliotecile științifice nu ar împovăra cu nimic în nici unul din cele două tipuri de biblioteci.

Socotesc, însă, că, pentru mai multă claritate, ar fi util să se facă în acest regulament două părți. Partea I-a: Descrierea publicațiilor în cataloagele de bibliotecă; Partea a II-a: Descrierea publicațiilor în bibliografii, titlul instrucțiunilor urmînd să fie *Reguli unitare pentru descrierea publicațiilor în cataloagele de bibliotecă și în bibliografii*.

În privința indicațiilor de catalogare din Reguli, cred că unele ar trebui revizuite, altele adăugite. De exemplu:

1) Când se vorbește de transcrierea latină a alfabetelor străine, să se precizeze că, în cazul alfabetului chinez, coreean, arab, turcesc, armean, ebraic, etc., atunci când transcrierea ar fi prea anevoiasă pentru bibliotecar, se admite descrierea publicației sub formă de traducere în limba română, cu indicația în notă: Text în limba... și cu scriere....

2) Referitor la ortografie, opinez să nu se modernizeze ortografia în nici un caz, ci să se redea întocmai ortografia după foaia de titlu pentru orice carte din orice epocă și din orice limbă, aceasta pentru a reda în chip fidel foaia de titlu și în interesul istoriei culturii și limbii literare;

3) După o practică îndelungată, m-am convins că în ce privește catalogarea publicațiilor oficiale, semi-oficiale, corporative, e mai potrivit ca aceasta să se facă sub forma unei descrieri principale pe numele instituției care le-a emis și a unei descrieri complementare după titlu. Necesitatea acestui procedeu e justificat de faptul că, de multe ori, descrierea după titlu face foarte dificilă diferențierea publicațiilor unei instituții de ale alteia. Titlurile fiind absolut identice, diferențierea nu o dă decît numele instituției emitente, care în cazul că descrierea principală se face pe titlu, va fi redată, sub formă de antetitu, conform datelor de apariție. De pildă, la o descriere principală după titlu, dările de seamă, rapoartele, regulamentele de ordine interioară, contractele colective ale diverselor instituții și întreprinderi, vor fi absolut identice pînă la datele de apariție și antetitul, ceea ce va provoca o mare îngrămădire de fișe la cuvintele raport, dare de seamă, regulament, contract colectiv. Dacă, însă, vor fi descrise în principal după numele instituției, vor fi despărțite și

prin urmare mai ușor de găsit în catalog.

4) La paragraful 82 se spune că pentru publicațiile periodice care și-au schimbat denumirea să se facă descrieri pentru fiecare titlu. Am experimentat procedeu și am observat că cititorii se încuță. Ei au impresia că periodicul este incomplet. Mi se pare mai logic sistemul întrebuițat de Biblioteca Centrală Universitară din Cluj care în astfel de cazuri cataloghează primul titlu, făcînd mențiune de schimbările de denumire survenite și alcătuiind fișe de trimitere de la noile titluri la prima denumire.

5) Pentru întocmirea descrierii operelor consacrate analizei altei opere și pentru recenzii se dau două scheme deosebite. În cele mai multe cazuri, în graba catalogării, e greu de deosebit între o recenzie și analiza unei lucrări. De aceea, cred că nu ar fi greșit să se adopte aceeași modalitate de descriere pentru ambele cazuri.

6) Când se vorbește de cazuri de coincidență între editură și antetitul, nu s-a avut în vedere și cazul, destul de frecvent întîlnit, cînd există antetitul dar nu este menționată nicăieri nici editura, nici tipografia.

7) La paragraful 38, în care se arată ce anume se trece în observații sau în note, cred că ar fi indicat să se adauge și următoarele mențiuni:

a) Existența indexurilor

b) Existența rezumatelor în altă limbă decît textul lucrării

c) Scrierea întrebuițată, dacă e vorba de alt alfabet decît cel latin. (Iată un fapt care legitimează necesitatea unei astfel de mențiuni: În cataloagele noastre vechi, există fișe pentru cărți vechi românești cirilice. După fișe, unde nu există mențiune asupra scrierii, cititorii sînt induși în eroare — în special cei care nu cunosc cirilicele — deoarece cred că e vorba de o carte tipărită cu litere latine).

d) În cazul lucrărilor traduse, care

au mențiunea titlului în limba originală, să se indice acest lucru în note.

e) De asemenea, recomandările de cărți, extrasele din cataloagele editurilor și colecțiilor menționate pe copertă sau la sfârșitul cărților, ar trebui specificate în observații.

8) Când se stabilește adevărata paginație a cărții, nu se pomenește de includerea în numărătoare a paginii care conține notița tipografică. Din moment ce, uneori, stabilim după această notiță datele apariției și chiar autorul, cred că ar trebui să se ia în considerare și această pagină la numărătoare.

Pentru ca regulile de catalogare să poată fi de un real folos pentru orice bibliotecar, oricât de puțin pregătit, mi se pare necesar să conțină următoarele lămuriri:

a) Fișe complementare și de trimitere se întocmesc numai pentru catalogul alfabetic, nu și pentru catalogul sistematic.

b) În cazul când fișele se băt la mașină, să se întrebuițeze partea neli-niată. Am văzut bibliotecari chinându-se să potrivească liniile fișei la mașină, ceea ce este extrem de anevoios și duce la pierdere de timp.

c) Să se precizeze printr-o amplă exemplificare noțiunea de periodic și de publicație oficială, deoarece, după cum explică în reguli, de exemplu, noțiunea de periodice trecându-se în paranteză prin cuvintele: ziare și reviste, se vor găsi mulți bibliotecari care să nu stabilească nici o deosebire între ele.

Ași propune să se analizeze sub acest aspect publicațiile Institutului Romîno-Sovietic, Consiliului General A.R.L.U.S. și I.D.T., care pun în încercătură chiar pe bibliotecarii versați atunci când trebuie să le categorisească la periodice sau la cărți.

Pe aceeași linie a ușurării bibliotecarului, cred că ar fi bine să se adauge regulilor două capitole noi:

1) Un index alfabetic amănunțit al chestiunilor tratate în aceste reguli ceea ce ar facilita considerabil consultarea lor.

a) Un capitol asupra clasării fișelor în catalogul alfabetic. Aceasta ar asigura unitatea organizării cataloagelor alfabetice și ar fi un mare serviciu pentru cititori, care, odată instruiți într-o bibliotecă asupra felului cum să cerceteze catalogul, vor putea să se descurce în cataloagele oricărei biblioteci.

După adoptarea formei definitive a Regulilor, acestea ar trebui să fie tipărite în volum și difuzate în toate bibliotecile. Primul proiect litografiat din 1953 nu a fost cunoscut de bibliotecarii din toate rețelele de biblioteci. Printr-o largă răspindire și popularizare, instrucțiunile de catalogare vor putea duce la unificarea cataloagelor de bibliotecă și vor îmbunătăți munca de informare a publicului cititor și a cercetătorilor printr-o mai bună oglindire a fondurilor de publicații în cataloagele de bibliotecă.

Cărți de bibliografie și biblioteconomie din străinătate

Biblioteca ocupă din ce în ce mai mult un loc de seamă în educarea muncitorilor din fabrici sau de pe ogoare, a tineretului cit și a omului matur, a intelectualului, etc. Cartea se cere păstrată cu grijă în biblioteci organizate după reguli precise pentru a pune pe toți cititorii în posibilitatea de a beneficia,

după nevoie, de toate avantajele pe care le poate oferi biblioteca.

Pentru a ajunge la acest deziderat, literatura de specialitate se îmbogățește continuu cu lucrări noi care apar mai în fiecare țară, cărți care discută probleme în legătură cu regulile de organizare a bibliotecilor. Iată mai jos câteva lucrări apărute în anii din urmă:

BRUMMEL, L.: *Les catalogues collectifs. Organisation et fonctionnement.* [= Cataloge colective: organizare și funcționare]. Paris, s. e. 1956, 102 p. (Colecția „Manuels bibliographiques de L'Unesco“).

În scopul de a încuraja în fiecare an o colaborare mai strânsă între biblioteci, Unesco, a început să publice în colecția *Manuale bibliografice* lucrarea *Cataloge colective: organizare și funcționare.*

În diferitele capitole ale acestei lucrări, întocmită de Dr. L. Brummel, directorul Bibliotecii regale din Țările de Jos, se vorbește despre catalogele colective existente și cele în curs de organizare. Lucrarea tratează despre: istoricul catalogelor, principiile generale, principiile de organizare, metodele de organizare, funcționarea catalogului colectiv. De asemenea sînt studiate catalogele naționale și regionale precum și publicațiile și listele colective ale periodiceilor. O bibliografie foarte completă ajută de asemenea pe specialiști.

Lucrarea examinează în special ceea ce s-a realizat în Germania, Țările de Jos, Elveția, Franța, Statele Unite și Canada în problema catalogelor colective. „Catalogele colective“ constituie un ajutor atât pentru cei care vor să întocmească un catalog colectiv, cit și pentru toți cei care lucrează în acest domeniu.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ОРДЕНА ЛЕНИНА БИБЛИОТЕКА СССР ИМЕНИ В. И. ЛЕНИНА. *Сохранность книжных фондов.* Пособие для областных, городских и крупных районных библиотек, [= Biblioteca de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin“ — Conservarea fondurilor de cărți. — Manual pentru bibliotecile regionale, orașenești și bibliotecile raionale mari], Москва, 1954, 75 p.

Cărțile își au viața lor nu numai ca valoare științifică pe o durată mai mult sau mai puțin îndelungată, ci și din punct de vedere fizic. Adică o carte se cuvine să fie păstrată în bibliotecă după anumite reguli de igienă, iar aceste reguli sînt expuse în manualul de față.

Cartea se poate îmbolnăvi ca și omul și ea poate fi salvată dacă intervine specialistul și, mai ales, dacă se iau măsuri preventive care să împiedice îmbolnăvirea ei. Pentru a ajunge la îndeplinirea acestor deziderate, specialiștii au cercetat elementele fizice din care se compune cartea: hîrtia, cerneala, cartonul, pinza, pielea, ața, sîrma, substanțe cleioase, etc., și influențele mediului înconjurător asupra lor. Sub influența luminii și aerului, materialele componente ale cărților sînt expuse cu timpul unor transformări chimice și fizico-chimice, adică se învechesc. Este foarte periculos pentru cărți ca ele să fie luminate direct de lumina solară, de aceea în depozite trebuie să existe numai lumină difuză: acele cărți care sînt „îmbătrinite“ se țin într-o mapă specială, care le apără, deci le conservă mai bine. De asemenea, aerul umed precum și gazele din centrele industriale au un rol dăunător asupra cărții. Înghețul și dezghețul, adică oscilarea de temperatură în depozit determină variații în umiditatea relativă a aerului și toate acestea au o influență directă asupra imprimatelor. Un rol hotărîtor în uzarea cărților îl joacă și microorganismele, insectele, cariile. În aer și pe cărți există totdeauna bacterii, dintre care unele sînt bacterii de putrefacții și patogene.

Manualul „Conservarea fondurilor de cărți“ cercetează în mod științific toate aceste maladii ale cărților și expune apoi mijloacele prin care ele se pot combate.

Aceste norme sanitare trebuie să le cunoască orice bibliotecar. De aceea manualul tradus în românește va sta peste puțin timp la îndemina oricui.

ЗДОБНОВ Н. В. — *История русской библиографии до начала XX века*. [= ZDOBNOV, N. N. *Istoria bibliografiei ruse pînă la începutul secolului XX-lea*]. Издание претве. Москва, Государственное издательство культурно-просветительной литературы, 1955. 607 p.

Este o lucrare clasică, demnă de a fi un model al genului. Așa se explică faptul că într-un interval scurt a ajuns la ediția III-a.

Studiul lui N. V. Zdobnov arată că bibliografia rusă își are izvoarele duse pînă în sec. al XI-lea, și e legată, la începuturi, de bibliotecă.

În secolul al XVIII-lea, sub Petru I, bibliografia rusă ia un nou avînt și este legată de inițiative care pornesc de la Academia rusă, din interese științifice privind mai ales istoria, cit și din interese comerciale ale librăriilor care întocmeau liste de cărți nou apărute.

Din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea, bibliografia capătă o mare extindere: se trece la bibliografia critică, încep să apară reviste bibliografice, se folosește bibliografia de recomandare, se alcătuiască bio-bibliografii, repertoriul cărții ruse, bibliografii etnografice, cit și bibliografii pe ramuri de activitate științifică, iar librari ca N. I. Novikov și Feodor Krecetov duc mai departe tradiția începută de înaintași de a tipări cataloage, foarte necesare din punct de vedere al izvorului bibliografic.

În sec. al XIX-lea, V. S. Sapikov și V. G. Anastovievici pun bazele teoriei și istoriei bibliografiei ruse, iar P. M. Stanev alcătuiască bibliografia slavo-rusă. Se trece la bibliografia curentă a articolelor din periodice. În 1857 începe apariția bibliografiei de stat, iar ceva mai târziu se tipăresc bibliografii de bibliografii, dovadă că acest domeniu științific capătă o atît de mare dezvoltare, încît se simțea nevoia unor astfel de lucrări.

Lucrarea se termină cu prezentarea celor mai mari bibliografi ruși din sec. al XIX-lea cum și cu expunerea organizațiilor bibliografice de pînă la începerea Marii Revoluții Socialiste.

VISMANATHAN C. G.: *An introduction to public library organisation* [= *Introducere în organizarea bibliotecilor publice*], Bombay, 1955, XVI + 152 p.

Iată un manual indian, care expune regulile de organizare a bibliotecilor publice. Este un manual ilustrat spre a se face mai bine înțeles și care spre a-și atinge scopul ține seama de toate regulile pedagogice. Se insistă mai ales asupra istoricului bibliotecilor din India, care au cunoscut o bogată dezvoltare în viața popoarelor indiene. Se scoate în evidență scopul și funcția bibliotecii: principiile de organizare a fondurilor, statutul juridic, resurse financiare, amenajarea localului, alegerea cărților, regulamente interioare, bibliotecii circulante, bibliografie selectivă, etc.

Manualul indian cuprinde toate regulile clasice de biblioteconomie care sînt expuse practic pentru a iniția cu ușurință pe lectorul dornic de a cunoaște acest domeniu.

PIVANI, E. C.: *Manuale del bibliotecario* [= *Manualul bibliotecarului*], ed. II-a Modena, 1955, 223 p.

Este o carte italiană de un real folos specialistului. Ea promovează principiile democratice în biblioteconomie. Se insistă mai ales asupra rolului pe care îl are biblioteca în masele largi ale poporului. Biblioteca are în primul rînd sarcina de a difuza cultura în mase și a cuprinde activitățile sociale și culturale cele mai variate. Se face de asemenea, un istoric al cărții, după cum se insistă și asupra clasificării zecimale.

TAUBER, MAURICE F.: *Technical Services in libraries* [= *Serviciile tehnice ale bibliotecilor*], New-York, Columbia university Press, 1955, XVI + 487 p., este cel mai nou manual american de biblioteconomie. Lucrarea expune pe rînd toate serviciile din care se compune o bibliotecă și raporturile dintre ele. Se insistă mai ales asupra achizițiilor și catalogării colecțiilor, bazîndu-se cit mai mult pe tipizarea muncii în bibliotecă, precum și pe mecanizarea bibliotecii moderne. Prin tablele sugestive se arată termenul pe care îl parcurge fișa unei cărți pînă ajunge în fișierul cititorilor. O bogată bibliografie de specialitate însoțește lucrarea, bibliograha mai reprezentativă privind catalogarea și clasificarea colecțiilor.

Din experiența practicii bibliotecare de gradul doi din Torun

Importanța problemă a formării unor cadre de bibliotecari cu nivel superior a rămas multă vreme nerezolvată în Polonia. Cerințele vjeții ca și evoluția rapidă a științei și învățămîntului superior au făcut necesară căutarea unor forme noi pentru formarea și perfecționarea cadrelor tinere. În acest sens ar trebui amintite cursurile prin corespondență, diferite cursuri speciale de scurtă durată ca și cursurile fără frecvență pentru pregătirea bibliotecarilor științifici.

Una din aceste forme noi, bazată în bună parte pe experiența îndelungată a bibliotecilor sovietice, prevede o practică bibliotecară de două grade. Ea a fost introdusă în anul 1952 de către Ministerul învățămîntului superior pentru bibliotecarii de la bibliotecile principalelor ramuri de învățămînt. Ca unul care am participat direct la această experiență, aș dori să împărtășesc observațiile mele în legătură cu practica bibliotecară de gradul doi pe care am urmat-o la biblioteca universității din Torun, în decembrie 1954.

Programul practicii bibliotecare de gradul doi are ca scop continuarea și completarea adîncită a practicii de gradul întâi. Față de prima, care dă cunoștințe generale tehnice, despre cea mai bună organizare a bibliotecilor, practica bibliotecară de gradul doi mai are ca scop însușirea teoretică a problemelor principale de biblioteconomie. După cum se vede, e un program îmbinat, ceea ce nu-i de mirare, deoarece absolvînd practicii de gradul doi sînt destinați unor posturi de conducere în resortul bibliotecilor. Programul cuprinde între altele, lecții și practică despre situația bibliotecilor din Polonia și străinătate, diferite probleme de organizare a bibliotecilor, acumularea fondurilor, prelucrarea publicațiilor, informarea bibliografică, organizarea muncii în depozit, etc.

Chiar și o privire fugitivă, aruncată asupra acestui program, arată că în cen-

trul lui de gravitate au fost probleme organizatorice și în același timp chestiuni practice de acumulare și prelucrare a fondurilor, accentuîndu-se asupra necesității informării bibliografice. Este un program care ține pas cu viața, cu problemele de căpetenie ale bibliotecilor didactice, valoarea lui principală constînd în specializarea legată de caracterul bibliotecilor școlilor superioare.

Un alt avantaj al programului a fost legătura permanentă între problemele teoretice și practice. Fiecare punct al programului cuprindea trei elemente: bazele teoretico-istorice și statutele, instructaj practic în sectorul bibliotecii în care se făcea practica și, așa zisul bilanț. Totul se făcea sub formă de discuții, la care participanții confruntau cunoștințele însușite în cursul lucrărilor practice, cu experiența obținută în bibliotecile lor. Programul se completa în mod esențial printr-un plan larg de lectură obligatorie și la alegere, care cuprindea problemele teoretice și practice ale științei despre carte. Așa fiind, programul devenea o sinteză a lucrărilor principale.

În general, lectorii, au tratat majoritatea problemelor prin prizma aspectului istoric, completîndu-le cu bibliografia corespunzătoare (spre exemplu: organizarea bibliotecilor, exemplarul depozitului legal, regulile prelucrării fondurilor, descrierea cărților vechi, etc.). Prelegeri frumoase, ca istoria sistemelor de clasificare, istoria cartografiei, sau tematica cataloagelor bibliotecilor au fost în sens strict, lecții cu caracter istoric.

Întorși la locurile lor de muncă și ocupînd posturi de conducere, participanții au posibilitatea de a aplica în bibliotecile lor pe calea muncii creatoare experiența obținută la practică. Ei fiind avangarda generației tinere de bibliotecari sînt obligați să nu se mărginească la bunăvoința și ajutorul conducerii bibliotecilor lor, ci să participe în mod activ la organizarea locului de muncă și în primul rînd să se antreneze în munca

științifică a biblioteconomiei și bibliologiei, deoarece tocmai ei vor forma cadrele viitorilor muncitori științifici independenți, în domeniile menționate.

Cerința esențială a programului rămâne precizarea și mai bună a sarcinilor și a legăturii între practicile de gradul I și II. E necesar ca practica de gradul II să nu fie împovărată cu probleme elementare, prevăzute în practica de gradul I. În schimb, trebuie adâncită îndrumarea referitoare la partea organizatorică, la problemele de teorie și istorie, precum și la cunoașterea mai bună a realizărilor bibliotecilor sovietice și din țările de democrație populară.

În ce privește unele lipsuri, trebuie spus că cele mai frecvente greșeli în practicile de până acum sînt de natură organizatorică. Astfel, absolvirea practicii nu trebuie organizată în preajma sfîrșitului de an, cînd întreaga atenție a bibliotecilor este îndreptată spre încheierea anului de muncă. Cel mai potrivit termen pentru ținerea cursurilor de practică ar fi lunile februarie, martie sau aprilie.

În ceea ce privește planul de lucru, trebuie să recunoaștem că la Torun această problemă a fost rezolvată într-un mod foarte fericit. Planul lecțiilor și lucrările practice s-au ținut înaintea prînzului, iar restul zilei practicanții au dispus de timp după nevoia lor.

Ultimul punct organizatoric privește examenul și comisia de examene. Calitatea și nivelul examenului depinde într-un grad înalt și de componența comisiei de examinare. Experiența tuturor practicilor poate fi îmbogățită prin însăși experiența comisiei de examinare, prin materialul prețios comparativ acumulat de ea în cursul celor trei ani de cînd funcționează. Deoarece avem deocamdată două centre didactice, ni se pare mai rațională numirea unei singure comisii pentru întregul resort.

În afară de diploma de studiu (cu unele excepții) trebuie pusă ca o condiție de bază pentru practicanți, ca ei să aibă un stagiu de muncă practică în bibliotecă de cel puțin trei ani.

E foarte de dorit ca participarea specialiștilor să fie mult mai largă decît pînă acum. În felul acesta practica bibliotecară va deveni mult mai atractivă, lecțiile și munca practică vor fi la un nivel mai ridicat, și practicanții vor câștiga mult.

Sarcini de mare răspundere revin bibliotecarilor de care aparțin practicanții.

Aceștia trebuie să fie pregătiți pentru practică. Pregătirea trebuie să dureze un an întreg, devenind una din formele de educare specială în cadrul bibliotecii. Ce valoare are dacă practicantul stăpînește teoria biblioteconomiei, dacă în timpul cursului nu-și însușește cunoștințe despre organizația și metode de lucru ale bibliotecii în care muncește permanent? Cunoașterea bună a bibliotecii de apartenență (organizație, metode de lucru, istorie, etc.) trebuie să fie cea dintîi condiție pentru admiterea la cursul de gradul II. Lipsa acestei cunoașteri înseamnă că cursul pierde pentru candidat jumătate din valoarea lui. Această „practică” în cadrul bibliotecii, trebuie să se sfîrșească printr-un colocviu și rezultatul lui va servi drept bază pentru alegerea practicantului, eventual pentru aminarea lui în caz că nu stăpînește încă materialul cerut.

În încheiere, o obiecțiune despre importanța și rolul examenului la practica de gradul II. Ca examen de calificare este fără îndoială de mai mare importanță decît așa zisul examen de stat pe care-l depuneau altădată candidații la posturi de categoria I în serviciul bibliotecilor de stat. Aci rolul determinant îl are faptul că, s-au schimbat condițiile de viață și s-a produs dezvoltarea rapidă a bibliotecilor din țara noastră, dar în același timp sînt importante și pregătirea pentru examen și însușii programul lui. Lista cărților de lectură e de trei ori mai mare, fără să mai vorbim că s-a schimbat și conținutul acestei lecturi. Pără îndoială, examenul la practica de gradul II reprezintă o treaptă nouă pentru bibliotecarii științifici din resortul nostru, o treaptă mai ridicată, adaptată la starea actuală a dezvoltării bibliotecilor. Putem spune de pe acum cu certitudine, că practica bibliotecară desfășurată acum trei ani ocupă un loc de cinste în istoria biblioteconomiei superioare din țara noastră, confirmînd în tocmă intențiile inițiatorilor ei.

Tinerii bibliotecari instruiți la această practică, intră în viața instituțiilor lor, spre a îndeplini o înaltă misiune culturală. Să urmărim deci această formă treptată, însă în mod permanent, astfel ca fiecare bibliotecă din învățămînt să devie un viguros centru didactic și un atelier viu de muncă științifică.

După articolul: Biblioteca Politehnică din Torun de Jozef Czerni în „Prze-glad Biblioteczny” 1955 nr. 3-4.

ȘTIRI DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR

Cunoscuta scriitoare Ethel Voynch, autoarea romanului „Tăunul” a primit un dar din partea scriitorilor sovietici constând dintr-o frumoasă bibliotecă conținând diferite ediții ale romanului său apărute în limbile popoarelor din U.R.S.S. precum și o copie a filmului pe care studiourile sovietice l-au creat după acest roman, împreună cu un aparat de proiecție.

Facultatea de litere a universității din Moscova a publicat sub conducerea profesorului N. Gudzi, specialist al literaturii tolstolene, o culegere de lucrări ale studenților cu privire la diferite aspecte ale operei marelui Tolstoi.

Unele lucrări tratează despre: Cîteva observații asupra personajelor din romanul „Război și pace”. „Formele de analiză psihologică din Război și pace și „Ana Karenina”, Elementele vocabularului și a expresiilor daghistane în limba folosită în *Hagi Murad*”.

În urma hotărîrii prezidiului Academiei de Științe a U.R.S.S., vechea bibliotecă a castelului de la Gotha a fost restituită Republicii Democratice Germane.

Aceasta este una din cele mai vechi comori naționale germane care din 1946 se află în U.R.S.S.

Biblioteca de la Gotha a fost înființată în sec. XVI. Ea cuprinde peste 325.000 de volume, manuscrise, și incu-

nabile. Din fondul ei de cărți fac parte incunabilele din tipografia „Gutenberg”, o ediție a operelor lui Aristotel din 1493 și Avicenna din 1486, scrisori ale lui Luther și Melanchton, o culegere de documente ale procesului intentat Jeannei d'Arc și 6000 de reviste, printre care și cea mai veche revistă din lume.

În R.P. Polonă au apărut în ultimii zece ani multe traduceri în limba română printre care: Nuvetele românești (culegere de M. Novicov — traducere de Dúza Czara-Stec); Petru Dumitriu, „Drum fără pulbere” traducere de Rajmund Florans, Petru Dumitriu, „Pașarea furtunii” traducere de Wrzoscowa; Zaharia Stancu „Descult” și traducere de Dúza Czara-Stec și Magdalena Samowancic; Mihail Sadoveanu „Mitra Cocor” tradusă de Rajmund Florans. Toate aceste opere au apărut în editura „Czytelnik”.

Afară de aceste cărți în editura „Nasza Księgarnia” a apărut „Nada florilor” de M. Sadoveanu în traducerea lui R. Florans, iar Adam Weinsbery a tradus piesa lui Caragiale „O scrisoare pierdută” care a fost jucată cu succes la Varșovia.

În curînd vor apare și alte traduceri, printre care se prevede: „Țara de piatră” de Geo Bogza, tradusă de Danuta Bienkowska; „Toate pinzele sus” de Radu Tudoran tradusă de Wrzoscowa; „Intunecare” de Cezar Pe-

trescu, traducere de R. Florans.

Edițiile comune, cuprinzînd texte în două limbi, servesc la adîncirea relațiilor între țările de democrație populară. În viitorul apropiat „Uj Magyar Utuyonido” (Editura nouă maghiară de cărți) împreună cu Editura de stat pentru Literatură editează mai multe opere romine în limba maghiară. Vor fi tipărite poeziile alese ale poetului ardelean Gheorghe Coșbuc (1868—1918) în limba maghiară. Pînă acum din opera lui Coșbuc a apărut numai ocazional cîte o poezie tradusă în revistele ardelenesti în limba maghiară.

Printre traducătorii versurilor lui Coșbuc figurează Dersi Sandor, Hegyi Endre, Jekeli Zoltan, Nemes Agnes, Kaba György, Szabo Magda și Vidor Miklos, iar printre traducătorii romîni Kiss Jenő și Szemler Ferencz.

De asemenea în ediții comune s-a tipărit o culegere de cîntece lirice de nuntă și alte cîntece ocazionale romînești. Majoritatea acestora au fost traduse de Jekely Zoltan, dar și Selyes Gyula și Mesroly Dezső iau parte la această sarcină frumoasă.

Este în pregătire o culegere a poeziilor lui Mihail Beniuc, unul din poeții cei mai talentați ai generației romînești de astăzi. La traducerea poeziilor iau parte cei mai apreciați traducători artistici.

Calendarul nostru

noiembrie 1937. Moare poetul revoluționar maghiar Jozsef Attila. Attila s-a născut în aprilie 1905 într-un cartier din cele mai mizere din Budapesta, fiind al șaselea copil al unui muncitor și al unei spălătorese. Când copilul avea numai trei ani, tatăl său emigră în căutarea unei pîini mai ușoare de cîștigat. Attila este nevoit să muncească alături de ceilalți doi frați care au mai rămas în viață, mergînd uneori și la munca cîmpului. Cu mari greutăți reușește să termine liceul, fără însă ca această să-i dea posibilitatea unei existențe mai ușoare. Primele sale versuri atrag judecarea și condamnarea lui de către un tribunal fascist. Refugiindu-se la Viena încearcă zadarnic să-și continue studiile universitare și ca să se poată întreține trebuie să vîndă ziare pe stradă. Din acest punct de vedere se poate spune că Jozsef Attila ca și Maxim Gorki, a trecut cele mai grele examene la universitatea vieții. Calvarul vieții sale s-a încheiat în mod tragic în 1937 cînd a murit în adîncă mizerie, lăsînd o bogată și remarcabilă operă de poet luptător.

Jozsef Attila a dus mai departe mesajul liricii lui Pelôfi și Ady Endre exprimînd cu forță artistică realistă, năzuințele fierbinți ale proletariatului exploatat, ideile mărețe ale luptei poporului maghiar împotriva odiosului regim al lui Horthy.

De consultat: Aszodi, Ion: Un poet revoluționar, Jozsef Attila. Viața rominească, 1953, nr. 3, p. 284—293; Jozsef Attila: *Versuri* București, Editura tineretului, 1955, 69 p. (Cuvînt înainte de Veronica Pomnambacu, p. 5—12); Jebeleanu, Eugen: Jozsef Attila. In vol.: *Din veacul XX*. București, E.S.P.L.A., 1956, p. 365—367.; Kovacs, Janos Un înflăcărat poet, fiu al clasei muncitoare maghiare. 50 de ani de la nașterea lui Jozsef Attila. Știința tineretului, 10. IV. 55, p. 2; Micu Dumitru: Marele poet revoluționar maghiar Jozsef Attila. Știința, 7. XII. 54, p. 2; Ungureanu, N.: Un mare poet al poporului maghiar. 50 de ani de la nașterea lui Jozsef Attila. România liberă, 13.IV.55, p. 3.

noiembrie 1952. A murit Paul Eluard (n. 1895), unul din cei mai mari poeți ai epocii noastre, care alături de Louis Aragon este gloria poeziei franceze contemporane, continuator strălucit al tradițiilor marii poezii franceze revoluționare.

Eminent luptător pentru pace, Paul Eluard a fost prieten devotat al Uniunii Sovietice, cîntăreț pasionat al luptei eroice a poporului francez pentru pace și libertate. Paul Eluard a luptat în rîndurile armatei franceze în primul război mondial. *Poemele pentru pace* publicate mai tîrziu, sînt rodul cunoașterii grozăviilor războiului imperialist.

Participant activ la lupta pentru pace a luat parte la războiul antifascist spaniol; în 1936 devine membru al partidului comunist francez.

În perioada ocupației hitleriste, Paul Eluard se găsește în rîndurile maquis-ului înfrunțînd cu curaj prigoana Gestapo-ului, conducînd editurile care tipăreau material conspirativ. Versurile sale, închinare libertății, au găsit un ecou extraordinar în rîndurile poporului și luptătorilor din rezistență.

După cel de al doilea război mondial, Paul Eluard a continuat lupta pentru libertatea poporului francez, pentru prietenia cu Uniunea Sovietică, împotriva samavolniciei imperialismului american.

De consultat: Eluard Paul: *Poeme pentru toți*. Culegere de poeme, 1917—1952. București, E.S.P.L.A., 1954, 229 p. ([Studiu introductiv] Cîntărețul vieții și al păcii de

19 noiembrie 1919. S-a stins din viață marele scriitor și poet, Alexandru Vlahuță. Născut în 1858 dintr-o familie de țărani din satul Pleșești (jud. Tutova), a avut o copilărie și o adolescență plină de privațiuni. În 1879 termină liceul, dar lipsurile materiale îl împiedică să urmeze mai departe. Devine învățător, iar mai târziu profesor la Tîrgoviște. În 1882 este destituit din cauza că luase atitudine critică față de politicienii vremii.

Viața nesigură din societatea timpului său, îl face să îndeplinească nenumărate și variate profesii. Il întâlnim la Galați avocat, apoi la București profesor la un pensionar particular, șef de birou, corector, etc.

A început să scrie încă din anii liceului, când a publicat primele poezii. Din simpatie pentru cei obișnuiți au răsărit primele sale scrieri în proză, înmănunchiate în volumul *Nuwele* (1886), precum și o bună parte din versurile volumului de *Poezii* (1887). Precum era obiceiul, scriitorul și-a prezentat volumele la Academie, dar i s-a refuzat premiul.

A continuat să muncească perseverent, mereu atent la evenimentele vremii sale. A dat literaturii noastre rînd pe rînd volumele de schițe și articole *Din goana vieții* (1892), romanul *Dan* (1894), *Icoane șterse* (1895), *File rupte* (1909), *La gura sobei* (1911), *Dreptate* (1914), *România pitorească* în care descrie frumusețile patriei, a publicat o monografie *Pictorul Grigorescu* și volumul *Din trecutul nostru*.

Caracterul popular, optimismul robust și mai ales adîncul patriotism sînt trăsături esențiale ale operei lui Alexandru Vlahuță, care l-așează printre reprezentanții de frunte ai realismului critic al literaturii noastre.

De consultat : Fărcășan S. : Alexandru Vlahuță, *Știința*, 11.IX.53, p. 2 ; Galaction Gala : Amintiri despre Vlahuță. În vol. : *Oameni și gânduri din veacul meu*. București E.S.P.L.A., 1955, p. 87—91; Galaction Gala : Acolo s-ar fi convenit să fie mormîntul lui Vlahuță. În vol. *Oameni și gânduri din veacul meu*, București, E.S.P.L.A., 1955, p. 92—94; Micu D. : Alexandru Vlahuță — cîntărețul celor mulți, *Contemporanul*, 11.IV.53, p. 1; Petrescu Cezar : Alexandru Vlahuță și epoca sa. În vol. : *Despre scris și scriitori*, București, E.S.P.L.A., 1955, p. 72—93 (Colecția „Studii literare”) ; Vlahuță Alexandru : *Poezii*, București, Editura tineretului, 1954, 76 p. (prefață de Ion Manole p. 5—13). (Colecția „Biblioteca școlară”) .

21 noiembrie 1844. Moare marele fabulist rus I. A. Krilov, „gloria și mîndria literaturii ruse” așa cum l-a denumit Bielinski. Krilov s-a născut la 15 februarie 1769 în familia unui căpitan ridicat la acest rang în urma vitejiilor arătate în război. Neputînd urma în mod regulat cursurile școlare, el suplinește această lipsă printr-o lectură bogată. Cînd se stabilește în Petersburg, Krilov scrie cîteva lucrări de teatru prin care satirizează moravurile societății contemporane. Fiind nevoit să părăsească capitala, Krilov pribegeste mulți ani prin țară luînd contact direct cu viața. Este apoi autorizat să se întoarcă în capitală și se stabilește ca funcționar al bibliotecii publice, unde rămîne pînă la sfîrșitul vieții sale. Adevăratul succes îl cunoaște Krilov în 1809 cînd scoate primul său volum de fabule, ceea ce îi aduce o largă consacrare, și numai după 2 ani alegea să ca membru al Academiei ruse.

Fabulele lui Krilov au un profund caracter național, fiind străbătute de un înalt patriotism și de o forță demascatoare a viciilor claselor dominante.

De consultat : Krilov I. A. : *Fabule*, București, Editura Cartea Rusă, 1952, 179 p. (Prefața editurii, p. 5—18.) ; Fabulele lui Krilov. Studii și cercetări de istorie literară și folclor, 1955, anul IV, p. 584—587. ; I. A. Krilov. (Viața și opera marelui fabulist.) *Cultura poporului*, 1953, nr. 5—6 p., 23—24.

noiembrie 1885. A murit Grigore Alexandrescu, poet și luptător revoluționar născut în anul 1810 la Tîrgoviște. Rămas de timpuriu orfan, pleacă în 1830 la București, unde frecventează școala lui Vaillant, avînd printre alți colegi și pe Ion Ghica, prietenul și biograful lui de mai târziu.

Prin mijlocirea acestuia, intră în legătură cu mișcarea revoluționară. În 1833 îl aflăm făcînd parte din societatea „Filarmonica”. Inflăcărât de idealurile revoluționare se angajează în armată, dar curînd, dezamăgit în așteptările sale, își dă demisia și se consacră literaturii, fiind totodată silit din pricina grelelor condiții materiale să ocupe diferite posturi administrative. În 1848 urmînd forțele populare, face parte din redacția ziarului *Poporul suveran*, alături de Bălcescu, Bolliac, Bolintineanu. În timpul unirii, se alătură mișcării politice care susține Unirea și pe domnitorul Cuza. Modestia îl face să nu primească funcția de ministru care-i fusese oferită în 1859 și să rămînă doar director în Ministerul Cultelor și Instrucției. Nu mult după aceea se îmbolnăvește grav și moare după lungi ani de suferință.

Ca scriitor, Grigore Alexandrescu a strălucit mai cu seamă în poezia cu caracter social. Satirele, epistolele și fabulele lui, constituie modele de neprețuit, care prin puternicul lor realism, prin spiritul lor critic ascuțit, ocupă un loc însemnat în istoria literaturii noastre.

De consultat: Alexandrescu, Grigore: *Poezii*. București, E.S.P.L.A., 1955, 255 p. (Prefață de Sorin Arghir, p. 3—26) (Colecția „Biblioteca pentru toți”) Alexandrescu, Gr. *Poezii*. București, Editura tineretului, 1955, 108 p. (Prefață de Viorica Huber p. 5—11). (Colecția „Biblioteca școlarului”); Luca, Eugen: Gr. Alexandrescu, poet satiric. În vol.: *Literatura noastră clasică*. București, E.S.P.L.A., 1953, p. 166—198. (Colecția „Studii literare”).

noiembrie 1835. S-a născut la Florida, din statul american Missouri, Samuel L. Clemens, care avea să devină mai târziu umoristul supărător, satiricul aprig, criticul necruțător al viciilor burgheziei americane, polemîștul corosiv — Mark Twain.

Cînd în 1847 i-a murit tatăl, Mark Twain începe lupta pentru existență, intrînd ca ajutor de tipograf, apoi ca redactor la gazeta locală din orașul Hannibal. În 1853 pleacă în lume să-și cîștige pîinea. E riad pe rînd tipograf, ziarist, căutător de aur, pilot de vas pe fluviul Mississippi, etc. Participă la războiul de secesiune, pentru eliberarea sclavilor negri. După război, călătorește mult în străinătate în calitate de reporter. Curînd el vede că rezultatele războiului de secesiune contrazic principiul în numele căroră fusese dus, arătîndu-și dezamăgirea în romanul *Veacul aurit*.

Genul pe care l-a cultivat Mark Twain cu predilecție este povestirea scurtă, nuvela, schița. O cotitură importantă în creația literară a marelui scriitor o prezintă cel de-al doilea roman, *Tom Sawyer*. În ultimii ani ai vieții sale părăsește ficțiunea satirică pentru a arăta crimele imperialismului, folosind arma directă a pamfletului.

După întoarcerea dintr-o călătorie în Bermude, se îmbolnăvește grav și moare la 21 aprilie 1910.

De consultat: Alexandrescu, Grigore: *Poezii*. București, E.S.P.L.A., 1955, 255 p. (Prefață de Sorin Arghir, p. 3—26) (Colecția „Biblioteca pentru toți”) Alexandrescu, Gr. 25). (Colecția „Clasicii literaturii universale”); Călin, Vera: Mark Twain, un strălucit reprezentant al literaturii progresiste americane. *Știința*, 1. XII. 55, p. 3; Gheorghiu Mihnea: Mark Twain — întîiul prozator al Americii. [Opere [Vol.] 1. Recenzie.] *Știința tineretului*, 9, VI. 54, p. 2.

TRANSPORT. CAI DE COMUNICAȚIE. MIJLOACE DE TRANSPORT

RADO GHEORGHE: *Asaltul zidului sonic*. București, Editura tineretului, 1956. 80 p., lei 1,30. (Colecția „Știința învinge“)

Lucrarea este consacrată zborului avioanelor cu reacție și trece în revistă progresele înregistrate în ultimul timp în acest domeniu datorită folosirii propulsiei prin reacție. După părerea autorului, chiar și avioanele clasice cu motor cu piston și elice sînt propulsate de fapt tot prin reacție. El descrie condițiile în care aerodinamica actuală a putut atinge iuteala fantastică de care se vorbește astăzi, precum și dificultățile cu care au trebuit să lupte constructorii avioanelor moderne pentru a realiza aparate de mare viteză cu care să dea asalt „zidului sonic“. Acesta nu este decît masa de aer care se formează în fața avionului la viteze apropiate de viteza sunetului și care se opune la creșterea vitezei avionului întocmai unui zid care ne împiedică să trecem prin el.

Intr-un alt capitol este tratată condiția fizică a omului în raport cu marile viteze de zbor și probleme ce se pun la pilotajul avioanelor ultra rapide. În legătură cu aceasta sînt prezentate ultimele date științifice relativ la lansarea cu parașuta din avioanele de mare viteză, dat fiind că această problemă se deosebește în mod fundamental de problema lansărilor de parașuțiști din avioane cu viteză mică sau mijlocie.

Occupîndu-se de asaltul „zidului sonic“ autorul concludă că această barieră în calea vitezei avioanelor a fost înlăturată, deschizîndu-se în felul acesta problema zborului cosmic care este studiată de toți specialiștii aeronautici din lume.

Broșura este interesantă și prin date-

le pe care le aduce asupra trecutului aviației, în care sînt înfățișate și contribuțiile tehnicienilor romîni.

LITERATURA

IONESCU-JOHNSON, N. *Insemnările unui marinar*. Prezentare literară de S. Păstorescu. București, E.S.P.L.A., 1956. 520 p. lei 8,70.

Fost ofițer în vechea marină a țării noastre, N. Ionescu-Johnson a îndeplinit diferite funcții de răspundere în cadrul specialității sale: căpitan de vas, comandant de port, comandant al apărării Ilxe, etc., într-o vreme cînd marina țării noastre era la începutul ei, acum mai bine de 50 de ani. Completîndu-și studiile de specialitate în Italia, și apoi ca ofițer de marină, el a făcut numeroase călătorii pe mare cu care prilej a cunoscut o mulțime de orașe mari, oameni, moravuri, fiind contemporan al unor evenimente politice și sociale cu răsunet mondial.

În cartea sa *Insemnările unui marinar*, N. Ionescu-Johnson evocă prima perioadă a vieții și activității sale de marinar pînă la 1908. Astfel, în fața ochilor cititorului apare viața grea de copil orfan, cu anii de școală primară în care l-a avut învățător pe marele nostru povestitor Ion Creangă, cu anii de școală militară întunecați de disciplina brutală și absurdă, luminați doar de prietenia lui Emil Girleanu și Jean Bart. Autorul aduce apoi în fața ochilor cititorului momente din anii petrecuți la studii în Italia, cu aspecte din marile orașe pe care le-a cunoscut, cu oameni alături de care a trăit. Cu deosebită putere este evocată viața porturilor de pe Dunăre și de la mare în care autorul a lucrat ca ofițer, condițiile grele de muncă, viața de mizerie a muncitorilor în contrast cu viața de lux și desfrîu a propripentadei și a capitaliștilor.

Indignat și revoltat de nedreptățile ce se petreceau sub ochii lui, pe autor l-a atras de tînăr mișcarea socialistă din țara noastră de care s-a apropiat ca mulți dintre intelectualii cinstiți, ridicăli din popor. Cartea cuprinde pagini deosebit de interesante despre mișcarea socialistă din țara noastră, despre oamenii, care au activat în rindurile ei, despre devotații pînă la capăt și despre impostori și trădători. Ea face de asemenea să trăiască în fața ochilor noștri momentul istoric al venirii în portul Constanța a vasului revoluționar Po-temkin.

MUNTEANU, FRANCISC: *A venit un om...* București, Editura tineretului, 1956 272 p. lei 5,15.

Mihail Bochiș, forjor, membru de partid, înzestrat cu reale calități de organizator, primește sarcina de a pleca la țară — în satul Livada — pentru a ajuta la alcătuirea unei gospodării colective.

Este o misiune pe cit de importantă, pe atît de legată de obstacole.

Ajuns în satul Livada, unde urma să ia ființă gospodăria colectivă, eroul nostru întîmpină, de la început, imense greutăți. Situația în sat e tulbură și la venirea lui Bochiș domnește o atmosferă apăsătoare. Ceea ce înțelege Bochiș este faptul că gospodăria colectivă va lua ființă numai ca un rezultat al însă-nătoșirii vieții din sat, pe baza principiului liberului consimțămînt. Autorul prezintă o serie de tipuri negative ca Cruțu, lacom și prefăcut, Cozma, locșii-torul secretarului, oportunist, lipsit de scrupule precum și personaje pozitive, reprezentanți tipici ai statului nostru de azi, ca Florica, Dr. Gruia, Spinațiu Sever, Grumaz și alții.

Înțelegînd just realitățile satului, explicînd în mod creator politica partidului, comunistul Mihail Bochiș reușește să pună bazele unei noi gospodării agricole colective.

Scriitorul ne înfățișează în această lucrare nu numai procesul formării unei gospodării agricole colective, ci și viața în întreg complexul ei. El nu dezumanizează personajele și pune chiar cu îndrăzneală problema dragostei înafara căsătoriei, a lui Bochiș pentru Florica, fiica unui țaran mijlocăș din saf. Atît dragostea aceasta curată, cit și renunțarea la ea sînt redete în scene impresionante, pline de lirism.

LIU ȚIN: *Zidul de bronz*. București, E.S.P.L.A., 1956, 304 p. lei 5.

Acțiunea povestirii se petrece în timpul războiului de eliberare națională a poporului chinez, în momentul intensificării luptelor pentru izgonirea trădătorului Cian Kai-și din regiunile de nord-vest pe care le mai deținea. Autorul, care a participat el însuși la războiul de eliberare, înfățișează viața unui sat în spatele frontului, zugrăvind atmosfera de război și elanul cu care oamenii simpli și cinstiți sprijină acțiunile armatei de eliberare. În timp ce armata populară dă inamicului lovituri nimicitoare, populația civilă din satul Sactien răspunde cu elan la chemările partidului și comitetului de sprijinire a frontului, creînd rezerve de grîne destinate trupelor de pe front. La un moment dat luptele se apropie de sat și grînele sînt în primejdie să cadă în mîinile inamicului, căci ocuparea satului este iminentă. Dar patrioții găsesc mijlocul să salveze proviziile aflate la centrul de colectare, distribuindu-le oamenilor cinstiți din sat care le vor ascunde și la momentul potrivit, înfruntînd riscuri grele, le vor face să ajungă în mîinile celor cărora le sînt destinate. Atunci cînd satul este ocupat în mod vremelnic, partizanii, organizați dinainte, știu să zădărnicească inamicului folosirea avantajelor ce decurg din noua situație. Eroismul fostului milițian Sih Teh-tu, care se lasă schingiuit de mercenarii lui Cian Kai-și, dar refuză să le dea cea mai mică informație, ca și eroismul bătrînului învățător Cen care păzește depozitul cu grîne cu prețul vieții sale, sînt tipice pentru comportarea întregii populații, pentru însulețirea cu care fiecare își dă contribuția în felul lui, pentru cîștigarea victoriei.

CĂRȚI PENTRU TINERET

GRANIN, D. *Căutătorii*. București, Editura Cartea Rusă, 1956, 516 p. cu ilustr., lei 10.40.

Tînărul candidat în științe tehnice Andrei Lobanov este numit în funcția de șef al laboratorului Direcției generale energetice. Dornic să introducă în laborator o muncă cu adevărat științifică, Lobanov are de înfruntat rutina, practicisismul îngust, carierismul unora din colaboratorii săi. În special, împotrivirea acestora crește atunci cînd proaspătul

șef de atelier caută să introducă în practică un nou aparat pentru detectarea defecțiunilor ivite la liniile de transport.

Adversarul cel mai primejdios al lui Lobanov este Victor Potapenko, fostul lui coleg de facultate. Energic, înzestrat, odinioară dornic de muncă creatoare, Potapenko s-a transformat într-un carierist sefos de parvenire. Nu e de mirare că el găsește aliați în oameni ca birocrațul Dolghin Boris Vasilievici, sau ca profesorul Tonkov care nu se dă în lături de a falsifica datele științifice în folosul lui și care caută să-și însușească aparatul lui Lobanov, prezentându-l ca o creație proprie. Cu asemenea adversari dibaci, lipsiți de scrupule, lui Lobanov nu-i va fi ușor să învingă. Sub influența lui Tonkov, redacțiile unor reviste refuză să publice un articol al lui Lobanov legat de invenția sa. În ciuda tuturor greutăților însă, Lobanov nu dezarmează. Ajutat de Borisov, organizatorul de partid, și având de partea lui oamenii cinstiți cum sînt Krivițki și Ușoljev, Lobanov continuă să lupte, încrezător în triumful adevărului, reușind în cele din urmă să câștige victoria. Aparatul construit de el își arată eficacitatea în practică.

Romanul lui D. Granin, pledoarie pentru nou, constituie o sursă de bogate învățăminte pentru tinerii cititori din țara noastră.

GREENWOOD, JAMES. *Povestea unui mic zdrențaros*. București, Editura tineretului, 1956, 341 p., lei 5,65.

O viață zbuciumată de copil sărac, în condițiile societății capitaliste engleze de la sfîrșitul veacului trecut, — așa s-ar putea rezuma romanul lui Greenwood.

Jimmy trăiește de mic copil în casa unui părinte viciat de beție și a unei mame vitrege, deopotrivă de decăzută. De mama lui adevărată își aduce vag aminte... Reține atîta doar, că ea era foarte des brutalizată și că omul care o bătea cu atîta inconștiență o acuza mereu că „și-a vîndut neamul... De ce o fi învinuit-o tata pe mama — a aflat copilul mai tîrziu. Sărmana femeie vizitîndu-și într-o zi cumnata, a găsit-o într-un hal făr-de hal: flămîndă și îndurerată, iar pe bărbatul ei beat mort, dormind, așa îmbrăcat cum se afla, în pat.

Atunci, mama lui Jimmy a scos din

buzunarul cumnatului (fratele tatei) cițiva bănuți de argint și cu ei, a cumpărat de-ale gurii pentru femeia hămesită. S-a întîmplat, însă, că banii luați de la bețiv erau falși. Descoperit, fratele tatei a fost osîndit la închisoare. De atunci mama era mereu acuzată de a-și fi „vîndut” neamul. Femeia s-a îmbolnăvit. Mizeria i-a curmat firul vieții și tatăl lui Jimmy s-a reînsurat. Existența copilului continuă să prezinte aspecte jalnice. Mama vitregă se poartă cu el și mai cumplit decît tatăl său. (Are noroc de o bătrînă care, înduioșată de suferințele sale, îl mai ajută din cînd în cînd). Între timp în casă se mai ivește un copil și Jimmy e obligat să-i poarte de grijă. Dar într-o zi, ne mai puțînd îndura atîtea necazuri, băiatul părăsește căminul părintesc. Singur, flămînd și fără o lețcaie, încearcă să se aciuze pe lîngă un negustor de zarzavaturi și să devie „lătrător” adică un fel de reclamă vie: să strige marfa, să îndemne lumea s-o cumpere.

Micul Jimmy nu reușește în această meserie și, tot gonind prin mahalalele Londrei, dă peste o ceată de băieți fără capătii, care dormeau pe apucate prin ganguri, prin pivnițe, și pe unde se nimerea.

Chinuit de foame, deprinde îndeletnicirile lor și fură.

Copilul cunoaște acum mizeria traiului de vagabond și de „coșcar” și e, de cele mai multe ori, flămînd. Se îmbolnăvește și e internat într-un azil. De aici cînd iese, trebuie să reincepă lupta cu foamea, cu frigul, cu lipsurile de tot felul. Așa, nenorocit cum se află, încearcă să cerșească. Întîlnește niște negustori care îl înșeală dezbrăcîndu-l de „uniforma” azilului și dîndu-i în schimb niște zdrențe.

Fiecare zi, fiecare ceas însemnează pentru micul Jimmy alt chin, altă experiență jalnică. Cerșește, fură, intră în serviciul unor preținși „coșari” — hoți de cadavre, în realitate — și pînă la urmă, hotărît să înceapă o altă viață, îi demască și emigrează în Australia.

Așa se termină cartea lui James Greenwood, care depășește interesul unei povestiri fie ea cit de măiestrită, și constituie un adevărat act de acuzare împotriva unei orînduiri minată de toate contradicțiile — a orînduirii capitaliste — în care asemenea drame sînt posibile — ba chiar inevitabile.

**Abonamentele se fac la toate oficiile
poștale prin factorii poștali și difuzorii
voluntari din întreprinderi și instituții.**